

BESTUURSVERSLAG EN JAARREKENING 2017

Stichting Openbaar Onderwijs Primair
Kriekenoord 13,
1111 PT Diemen

info@openbaaronderwijsprimair.nl
www.openbaaronderwijsprimair.nl

versie 4: 18 juni 2018

Inhoud

1	Inleiding.....	1
1.1	Jaarverslag 2017 van de Raad van Beheer	1
1.2	Voorwoord directeur-bestuurder.....	2
2	Organisatie.....	3
2.1	Stichting en organisatie inrichting.....	3
2.2	Medezeggenschap	3
2.3	Samenwerking OOP en Spirit.....	3
3	In de scholen.....	5
3.1	BS Kersenboom.....	5
3.2	OBS De Octopus	5
3.3	OBS De Grote Beer	5
3.4	OBS De Venser	6
3.5	Brede school Noorderbreedte	8
4	Onderwijs en kwaliteitszorg	10
4.1	Kwaliteit en kwaliteitszorg.....	10
4.2	Resultaten.....	10
4.3	Inspectiebezoek.....	11
4.4	Bewegingsonderwijs.....	11
4.5	Passend onderwijs	11
4.6	Gemeentelijke subsidies en regelingen.....	14
5	Personeel.....	16
5.1	Omvang personeelsbestand: mannen en vrouwen.....	16
5.2	Schoolleiders	16
5.3	Gevoerd beleid	16
5.4	Ziekteverzuim en arbobeleid	16
5.5	Opleiden in de school	17
5.6	Conclusie en beleidsvoornemens.....	17
6	Communicatie, maatschappelijk draagvlak en ouderbetrokkenheid.....	18
6.1	Leerlingenaantallen, ontwikkeling belangstellingspercentage	18
6.2	Klachten.....	18
7	Financiën, bedrijfsvoering en huisvesting	19
7.1	Het gevoerde financieel beleid	19
7.2	Resultaten, toelichting op het resultaat	19
7.3	Kengetallen.....	20
7.4	Nieuwbouw en onderhoud.....	20
7.5	Treasuryverslag	21
8	Continuïteitsparagraaf	22
8.1	Kengetallen.....	22
8.2	Meerjarenbegroting	23
8.3	Rapportage aanwezigheid en werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem	24
8.4	Beschrijving van de belangrijkste risico's en onzekerheden	24
8.5	Rapportage toezichthoudend orgaan	24

9	Jaarrekening 2017	25
9.1	Grondslagen van waardering en resultaatbepaling.....	26
9.2	Balans per 31 december 2017	28
9.3	Staat van baten en lasten over 2017.....	29
9.4	Toelichting op de onderscheiden posten van de balans	31
	Model G Verantwoording subsidies	36
9.5	Toelichting op de onderscheiden posten van de staat van baten en lasten	37
9.6	Verplichte toelichting	40
9.7	Wet Normering bezoldiging topfunctionarissen.....	41
9.8	Overige gegevens.....	43
10	Controleverklaring	44
11	Gegevens over de rechtspersoon.....	48

1 Inleiding

1.1 Jaarverslag 2017 van de Raad van Beheer

Ook in 2017 heeft de voorbereiding van de fusie met stichting Spirit. De reden hiertoe is het versterken en continueren van het onderwijs in de regio Diemen, Duivendrecht, Weesp, Driemond en Muidersberg. Vanuit onze toezichthoudende rol bewaken wij met name dat de juiste vragen vooraf worden gesteld, zodat tijdens dit proces kan worden getoetst of de verwachtingen worden onderbouwd en hoe deze samenwerking wordt vormgegeven. Bij het schrijven van dit verslag in 2018 kan worden geconcludeerd dat de gedegen voorbereiding door bestuurders en adviseurs van beide stichtingen, nauwlettend gemonitord door de overige leden van de Raden van Beheer tot succes heeft geleid, ondanks hobbels zoals de fusietoets, die inmiddels op de nominatie staat om geschrapt te worden.

Onderwerpen en activiteiten

De belangrijkste formele en ieder jaar terugkerende taken van de Raad van Beheer waren in 2017 de goedkeuring jaarverslag (2016) en jaarrekening (2016) en de goedkeuring van de begroting (2018). De Raad heeft daarnaast kennis genomen van het vastgestelde bestuursformatieplan (2017-2018).

Gezien de snelle ontwikkelingen op het fusievlak is de samenwerking tussen de Raden van Beheer van Stichting OOP en Stichting Spirit verder geïntensiveerd.

De leden van de Raad van Beheer van Stichting Openbaar Onderwijs Primair met in het kort hun aandachtsgebieden:

- Wouter Varkevisser, voorzitter, lid auditcommissie, financiën en werkgeverscommissie,
- Marjan Bruins, vicevoorzitter, lid werkgeverscommissie, onderwijskwaliteit en Passend Onderwijs,
- Karin van Noort, lid personeel en onderwijs, auditcommissie en financiën
- Roy Tjin-Tham-Sjin, lid onderwijs, organisatie en identiteit
- Henri Castillion, lid risicobeheer

Informatievoorziening voor de Raad van Beheer

In 2017 heeft de Raad van Beheer zijn toezichthoudende rol kunnen vervullen op grond van de volgende informatiebronnen:

- Bestuursrapportages van DB
- Beleidsnotities van DB, bestuursformatieplan, begroting jaarverslag en jaarrekening 2016,
- Het meerjarig strategisch beleidsplan
- Vergaderingen van de coöperatie
- Accountantsverslag 2016
- Verslagen van audit- en renumerationcommissie
- Gesprekken met directeurs van scholen t.b.v. beoordelingsgesprek bestuurder
- Gesprekken op scholen met directeurs en leden van staf
- Gesprekken met andere gremia, zoals leden Gemeenschappelijke Medezeggenschaps Raad
- Informatie vanuit de Vereniging Toezichthouders Onderwijs Instellingen (VTOI).

De Raad van Beheer heeft in het jaar 2017 gemiddeld één keer per maand vergaderd met uitzondering van de zomerperiode. Ieder overleg met de directeur-bestuurder is voorafgegaan door een intern overleg ter voorbereiding.

De Raad van Beheer heeft tevens de opdracht aan de nieuwe accountant vastgesteld. In mei 2017 heeft het gesprek van een afvaardiging van de Raad van Beheer met de accountant plaatsgevonden. Toezicht op het financiële beleid was een pijler van onderzoek bij het aantreden van de Raad van Beheer. Gedurende een aantal jaren overschreden de uitgaven de inkomsten. Hoewel de vooruitzichten bedrijfseconomisch voor stichting OOP positief zijn, ondanks tegenvallers uit het verleden, is een kanttekening op zijn plaats. Er is een chronisch gebrek aan personeel waardoor de kwaliteit van het onderwijs verder onder druk komt te staan.

Om deze uitdaging aan te kunnen gaan is jaren geleden besloten om de samenwerking met Stichting Spirit op te pakken. Met de fusie wordt het iets minder ingewikkeld om personele vraagstukken op te lossen, het draagt ook bij aan de aantrekkelijkheid van Stichting Florente, de nieuwe stichting die op 1-8-2018 het (openbaar) onderwijs in Diemen en Ouder-Amstel gaat vormgeven.

Wouter Varkevisser, voorzitter Raad van Beheer
Stichting Openbaar Onderwijs Primair te Diemen en Ouder-Amstel

1.2 Voorwoord directeur-bestuurder

Voor u ligt het bestuursverslag en de jaarrekening van 2017 van de Stichting Openbaar Onderwijs Primair te Diemen. Dit is -naar verwachting- is het laatste verslag over een volledig jaar. In 2018 gaat onze stichting fuseren met Spritbasisscholen tot de nieuwe onderwijsstichting 'Florente'.

Er is ook los van het fusietraject zeer veel gebeurd.

In 2017 is gestart met de bouw van het nieuwe schoolgebouw van 'BS De Kersenboom'. Er ligt een uniek ontwerp in de vorm van een grote boerderij. Het is tevens een zeer duurzaam ontwerp met warmte en koude installatie, zonnepanelen en een zeer uitgebreid ventilatiesysteem. De school is uiteraard ingericht met leerpleinen en bovenal een kinderdagverblijf van 0- tot 4-jarigen. Ook de buitenschoolse opvang is inpandig. De oplevering zal eind juli 2018 plaatsvinden zodat het nieuwe schooljaar in september 2018 gestart kan worden in het nieuwe gebouw.

Basisschool Het Atelier (voorheen De Venser) zal in cursusjaar 2021/2022 verplaatst worden naar Holland Park. De school zal voornamelijk leerlingen krijgen uit Holland Park en Diemen-Zuid. Met ingang van 2018 heeft er een naamsverandering plaats gevonden. In 2017 is in samenwerking met de gemeente en een adviesbureau M3V is een Programma van eisen opgesteld voor het nieuwe schoolgebouw in Holland Park. Ook hier is veel aandacht voor duurzaamheid.

Bij OBS De Grote Beer is net als bij de twee voorgenoemde scholen sprake van een groei van het leerlingenaantal. Dit heeft tot gevolg dat de capaciteit van het vrij nieuwe gebouw helaas al tegen de grenzen aanloopt. Met de gemeente overleggen wij over uitbreiding. In 2018 zullen hier afspraken over gemaakt moeten worden.

Op het vlak van personeel, de belangrijkste personen in de onderwijsorganisatie, hebben ook wij te maken gehad met tekorten. Met name was onze gezamenlijke vervangerspool (samen met Spiritbasisscholen) al heel snel leeg. We hebben niet alle dagen van het jaar een optimale klassenbezetting van leerkrachten gehad. In ieder geval hebben voor 2018 alle vacatureplaatsen weer bezet, maar we hebben geen reserves voor de vervangerspool kunnen vinden. De marges blijven dus dun.

Wat de begroting en de feitelijke jaarrekening over 2017 betreft merken wij het volgende op. Er was een klein overschot begroot. Kort voor de kerst van 2017 kregen we te horen dat er in de gewichtentelling van 2014 op één school fouten zaten, die leidden tot een negatieve correctie van te veel ontvangen impuls gelden en lumpsummiddelen in 2015 en 2016. Deze correctie heeft het resultaat aanzienlijk (€75.000) beïnvloed. Mede daardoor is het exploitatieresultaat over 2017 €63.000 negatief. Zonder die correctie zou de totale exploitatie dus iets positiever zijn geweest dan wat we hadden begroot.

Alan Bains
Directeur-bestuurder St. OOP

2 Organisatie

2.1 Stichting en organisatie inrichting

Stichting Openbaar Onderwijs Primair (OOP) bestaat sinds 1 januari 2005. De stichting vormt het bevoegd gezag van de openbare basisscholen in Diemen en Duivendrecht. In Duivendrecht staat onze school OBS De Grote Beer. In Diemen staan vier scholen: OBS De Venser, OBS De Octopus, Noorderbreedte (OBS 't Palet) en BS De Kersenboom. Formeel is De Kersenboom een dislocatie van OBS De Venser. Later in dit verslag gaan wij nader in op deze constructie.

De missie van de stichting luidt als volgt:

De Stichting Openbaar Onderwijs Primair heeft tot doel alle kinderen van 4-12 jaar, zonder onderscheid naar afkomst, domicilie en levensovertuiging, kwalitatief hoogwaardig onderwijs te bieden. Het onderwijs is gericht op een ononderbroken ontwikkeling van cognitieve, emotionele en sociale vaardigheden en sluit zoveel mogelijk aan bij de talenten en mogelijkheden van elke individuele leerling.

De algemene beleidsdoelen zijn vastgelegd in het strategisch beleidsplan 2016-2021. Deze zijn nader geconcretiseerd in de beleidsrijke begroting 2017. Beide documenten zijn te vinden op onze website.

Sinds 1 januari 2014 heeft de stichting een nieuwe bestuursstructuur. De dagelijkse leiding ligt in handen van de directeur-bestuurder. Het intern toezicht wordt verzorgd door de Raad van Beheer (RvB), bestaande uit vijf leden. De RvB is actief betrokken bij de vorming van de hoofdlijnen van het beleid.

2.2 Medezeggenschap

Conform de Wet Medezeggenschap Onderwijs (WMS) heeft de stichting een gezamenlijke medezeggenschapsraad, waarin personeelsleden en ouders vertegenwoordigd zijn. De GMR is de gesprekspartner van de directeur-bestuurder met op een aantal onderwerpen advies- of instemmingsrecht. Naast deze onderwerpen kan de GMR ongevraagd advies uitbrengen. Belangrijke thema's binnen de GMR waren in 2017 het opstellen van een beleidsrijke begroting, en de samenwerking met stichting Spirit Basisscholen. In 2016 is het medezeggenschapsstatuut vernieuwd, waardoor de inrichting van de medezeggenschap weer actueel is.

In 2017 heeft de GMR van OOP een aantal gezamenlijke bijeenkomsten gehad met de GMR van Spirit Basisscholen rond de bestuurlijke fusie. Vanzelfsprekend zal die fusie ook betekenen dat daarna beide GMR'en één worden. Rond de documenten die samenhangen met het fusieproces zoeken beide GMR'en onderling inhoudelijke afstemming.

Analoog aan de GMR kent iedere school een eigen medezeggenschapsraad.

2.3 Samenwerking OOP en Spirit

Sinds enkele jaren is OOP in gesprek met stichting Spirit basisscholen over het bundelen van de krachten. Hiermee verwachten beide partners efficiënter en effectiever te kunnen werken. De samenwerking is anno 2017 geconcretiseerd in een aantal elementen.

- Beide stichtingen participeren in een coöperatieve vereniging.
- Beide bestuursbureaus zijn in één gebouw gehuisvest en delen hun ondersteuning.
- Basisschool BS De Kersenboom, weliswaar een openbare dependance van de Venser, wordt in gezamenlijkheid geëxploiteerd.
- De basisscholen OBS 't Palet en Oecumenische basisschool De Duif werken verregaand samen binnen Brede School Noorderbreedte.

OOP en Spirit hebben op 5 december 2017 toestemming gekregen van de minister van Onderwijs overwegen om hun verregaande samenwerking om te zetten in een fusie. Al vanaf 2015 hadden beide stichtingen besloten tot een verkenning van de mogelijkheden van een fusie. Daarbij zijn de uiteraard ook in beeld welke voor- en nadelen verbonden zijn aan een fusie in kaart gebracht.

In het najaar van 2015 is daarom een projectorganisatie ingericht om de verkenning uit te voeren. Naast een stuurgroep zijn er verschillende werkgroepen ingesteld. De werkgroepen hadden de opdracht om specifieke vragen te beantwoorden op de volgende terreinen:

- Personeel en werkgeverschap

- Financiën, exploitatie en risicofactoren
- Het onderwijsproces en de kwaliteitszorg

Vanzelfsprekend is samengaan geen doel op zich: de som der delen moet sterker zijn dan beide partijen afzonderlijk. We willen inzichtelijk maken wat de meerwaarde van een fusie is. Daarbij maken we onderscheid in vier belangengroepen: scholen, beide besturen, de betrokken gemeenten, en ouders en leerlingen. Voor iedere belangengroep moet in het fusiebesluit duidelijk zijn welke toegevoegde waarde de fusie heeft.

Zoals al eerder vermeld heeft het ministerie van OCW bericht dat, op grond van de gewijzigde regelgeving, er geen redenen waren om geen toestemming te geven voor een bestuurlijk samengaan. Daarmee verdween het belangrijkste (externe) obstakel voor een fusie. Binnen beide stichtingen hebben zowel de GMR'en als beide Raden van Beheer in principe hun steun voor een samengaan uitgesproken. Van deze partijen is uiteraard nog wel instemming met de daadwerkelijke vormgeving van de nieuwe stichting noodzakelijk.

Ook de vakbonden hebben zich tot op heden positief opgesteld.

In 2018 zullen wij de nieuwe stichting daadwerkelijk vormgeven, zodat de fusie per 1 augustus 2018 zijn beslag kan krijgen.

3 In de scholen

Vanzelfsprekend vindt het daadwerkelijke onderwijs plaats in de scholen. In dit hoofdstuk staan we kort stil bij de ontwikkelingen per school.

3.1 BS Kersenboom

BS De Kersenboom is nog steeds een school die zich sterk ontwikkelt. In de eerste plaats door het sterk groeiende aantal leerlingen, maar ook inhoudelijk. Hiermee samenhangend groeit ook het team sterk, wat een nieuwe dynamiek met zich meebrengt.

Op 1 oktober 2017 had de school 251 leerlingen. Dat is een groei van 43 kinderen ten opzichte van een jaar eerder.

Het didactisch handelen van de leerkrachten stond centraal in 2017. Het doel is om de betrokkenheid van de kinderen te vergroten en ze nog meer uit te dagen. Het duidelijker uitleggen van leerstof wordt bewerkstelligd doordat leerkrachten gezamenlijk lessen voorbereiden met kennis vanuit het professionaliserings-traject boeiend onderwijs.

Professionalisering: BS De Kersenboom is inmiddels een paar jaar bezig met het traject Boeiend Onderwijs en Natuurlijk Leren. Een aantal leerkrachten heeft afgelopen jaar plaatsgenomen in netwerken boeiend onderwijs, duurzaamheid, wetenschap en techniek en IB. Zij verspreiden opgedane kennis onder de rest van het team door van elkaar en met elkaar te leren zodat er Professionele Leer Gemeenschappen (PLG) gaan ontstaan.

Daarnaast volgt het team, op eigen verzoek, een scholing over omgaan met lastig gedrag en werken in combinatiegroepen.

In het kader van de kwaliteitszorg zijn we druk bezig geweest met het borgen en evalueren van het onderwijsleerproces. Dit gebeurt door middel van trendanalyses, opbrengstenvergaderingen en voortzetten van het traject boeiend onderwijs. Met name het rekenonderwijs in de onderbouw heeft een impuls gekregen.

Op weg naar de nieuwbouw zal BS De Kersenboom een vernieuwde missie en visie gaan ontwikkelen. Leerkrachten leren beslissingen breed te dragen met een gezamenlijke verantwoordelijkheid zodat het werken op leerpleinen verder vorm gaat krijgen. Kinderen zullen zich cognitief en sociaal ontwikkelen zodat ze als zelfbewuste leerlingen door zullen stromen naar een passende vorm van vervolgonderwijs. Om dit mogelijk te maken heeft de school de methode Kiva geïmplementeerd.

3.2 OBS De Octopus

In 2017 heeft de school ingezet op drie belangrijke ontwikkelingen: inhoudelijke versterking van het onderwijs, kwaliteitszorg en betere samenwerking in brede school verband. Concrete resultaten waren:

- Modernisering van de ICT.
- Professionalisering en nascholing van het team.
- Er zijn nieuwe methodes geselecteerd voor taal.
- Voor rekenen wordt oefensoftware gebruikt.
- Het pedagogisch beleid is met de partners in de brede school verbeterd.
- De betrokkenheid van de leerlingen bij het eigen leerproces en ontwikkeling is verbeterd.

Het aantal leerlingen is al een aantal jaren stabiel, op circa 300.

3.3 OBS De Grote Beer

Op de teldatum van 1 oktober 2017 telde OBS De Grote Beer 254 leerlingen. Op grond daarvan worden met ingang van schooljaar 2017-2018 10 groepen geformeerd.

In 2017 zijn er 20 personeelsleden aan school verbonden, inclusief een conciërge, een secretaresse, en vakleerkrachten. Daarnaast beschikt de school over een onderwijsassistente die wordt ingezet ter ondersteuning van taalactivering en ziektevervangings in de kleuterbouw en de groepen 3 en 4.

Er zijn 2 leerkrachten met een LB functie in de school aanwezig, de IB'er en een gymdocent met bovenschoolse taken. Vervanging van leerkrachten is heel moeizaam hierdoor zijn er wisselingen en zelfs groepen naar huis gestuurd.

Door de toestroom van leerlingen zijn er veel gesprekken geweest rondom de opvang van de hogere aantallen leerlingen. Voor de korte termijn hebben we daarvoor de onderwijsassistente 5 dagen bij de groepen 1/2 en voor de groepen 3 en 4 ondersteuning van drie dagdelen gericht op de woordenschat.

Voor de langere termijn wordt er gekeken naar uitbreiding van lokalen. Samenhangend met de groei van het aantal leerlingen, neemt ook de drukte rond de school toe. Met gemeente zijn er besprekingen geweest over de omgeving en veiligheid voor de leerlingen in het verkeer.

De opbrengsten van de CITO toetsen zijn in de teamvergadering geanalyseerd en besproken. Van daaruit zijn de vervolgstappen en verbeterpunten meegenomen in de groepsplannen. De leerkrachten presenteren de opbrengsten en analyse van de eigen groep met daaraan gekoppeld de acties voor de volgende periode

Onderwijskundig zijn de volgende ontwikkelingen het vermelden waard:

- De groepen 7 en 8 zijn gestart met programmeren (code combat)
- Positive Behaviour Support (PBS): We maken er een verdieping in en de groep nieuwe leerkrachten krijgen een stoomcursus en extra begeleiding
- We zijn een rekentraject gestart om de didactiek van het rekenonderwijs te verbeteren
- Woordenschat: Scholing leerkrachten groep 1/2 door begeleiding in de didactiek
- Verdieping van het technisch lezen door verschillende activiteiten

Het eerder gestarte rekentraject is voortgezet waarbij er verdieping is bij het werken en observeren van de vertaalcirkel. De opbrengsten van de rekentoetsen laten een verbetering zien. We hebben een rekenspecialist binnen het team.

Woordenschat; Scholing voor de leerkrachten van gr. 3 t/m 5 waarbij de doorgaande lijn vanaf de groepen 1/2 meegenomen is.

Voor de plusgroep op school (nieuwe naam sterrenberen) is er 3 uur per week een specialist ingehuurd. Zij begeleidt de leerlingen uit de groepen 3 t/m 7.

3.4 OBS De Venser

2017 was een belangrijk jaar. De school bestond 40 jaar en stond op de nominatie gesloten te worden omdat het leerlingenaantal drastisch terugliep en omdat de inspectie een aantal jaren lang de school een onvoldoende beoordeling gaf. De bouw van Holland Park en de aanstaande verhuizing van de school daar naartoe betekende voor De Venser een nieuwe kans.

Er is een uitgebreid verbeterprogramma ingezet en een nieuw onderwijsconcept bedacht. Tevens is een nieuwe naam gekozen omdat De Venser een slechte reputatie heeft. De school heet vanaf 2018 OBS Het Atelier.

Personeelsontwikkelingen

In 2017 is, na een periode zonder directeur, in maart een interim-directeur aangetreden. Deze is gebleven tot oktober 2017. Vanaf september is er een nieuwe, vaste directeur. Omdat deze eind november een operatie moest ondergaan, is de interim nog vijf weken terug geweest.

Er is een aantal externe adviseurs aangetrokken om het verbetertraject te begeleiden. De wisseling van directie bracht ook een wisseling van projectbegeleiders met zich mee.

Een flink aantal personeelsleden is langdurig ziek. Eén daarvan zal naar verwachting niet meer terugkeren voor de klas. Twee zijn aan het re-integreren op andere scholen binnen het bestuur en zullen naar verwachting na hun herstel op deze scholen blijven werken. Een vierde personeelslid is in oktober uitgevallen en is nog niet aan re-integratie toe. De vervanging van deze zieke leerkrachten is goed geregeld en het is voor de school het beste als de vervangers vast teamlid worden.

Het team, inclusief de vervangers en de intern begeleider, wordt getraind en geschoold door de externe projectbegeleiders. De verwachting is, dat de school zich zodanig professionaliseert dat een positieve inspectie-beoordeling wordt verkregen in juli 2018.

Organisatie van de school

De school werd geleid door de directeur in samenspraak met de intern begeleider. Eind 2017 is de organisatiestructuur gewijzigd; voortaan vormen de bouwcoördinatoren samen met de directeur het

managementteam. Er is een vergaderstructuur, waarin elke maand een teamvergadering is, twee keer per maand een overleg van het MT en één keer per maand een bouwvergadering. Op deze manier wordt de uitvoering van top-down beslissingen gecontroleerd door de bouwcoördinatoren en kunnen besluiten soms bottom-up genomen worden. Door de inzet van bouwcoördinatoren wordt beleid breder gedragen en wordt de mening van het team beter gehoord door de leiding. Vooralsnog zijn er twee bouwen en twee bouwcoördinatoren. Als de school groeit, worden dit er drie. Als de kwaliteitsverbetering doorzet, zal meer bottom-up besloten kunnen worden. De intern begeleider heeft als staffunctionaris een adviserende, coachende rol.

Ontwikkelingen op het gebied van onderwijs

Vanwege de aanstaande verhuizing naar Holland Park is de verwachting dat de leerlingenpopulatie zal veranderen. Deze nieuwe populatie zal andere onderwijsbehoeften hebben dan de huidige. Om deze reden heeft het team zijn visie op onderwijs herijkt. In de nieuwe teamvisie wordt het onderwijs betekenisvoller door met name in de middagen te gaan werken rondom thema's in ateliers.

Het reken-, taal- en leesonderwijs in de ochtenden zal worden gegeven zoals dat al gebeurt (op drie niveaus in de eigen jaargroep) maar wordt van hogere kwaliteit als gevolg van het verbetertraject. Wereldoriëntatie en het kunst- en cultuuronderwijs zal per bouw groeps- en vakdoorbroken worden gegeven in ateliers of workshops.

Het eigenaarschap van het leren komt meer bij de leerlingen te liggen. Zij zullen zich meer dan in het verleden bewust zijn van de leerdoelen waaraan zij werken en meer regie krijgen over het moment waarop zij bepaalde onderdelen doen. Het onderwijs zal meer aansluiten bij ieders leerstijl omdat de leerlingen meer keuzevrijheid krijgen: sommige workshops mag je volgen, andere móet je volgen. Rapportgesprekken gaan niet meer óver het kind, maar vinden plaats mét het kind.

Om deze onderwijsvisie vorm te geven, zal in 2018 een aantal nieuwe methodes gekozen worden. De voorkeur gaat uit naar een thematische methode die de vakkenintegratie al in zich heeft, zoals IPC of Faqta. Om hiermee te kunnen werken, is het ook van essentieel belang dat er voldoende hardware is voor de leerlingen.

Resultaten van het onderwijs

De eindresultaten van de school zijn voldoende. De uitstroom naar het voortgezet onderwijs is minimaal, maar vaak meer dan, wat van de leerlingenpopulatie kan worden verwacht. Dat betekent dat de leerlingen goed profiteren van het onderwijs.

De tussenresultaten echter zijn stelselmatig onvoldoende. De verklaring hiervoor zoekt het team in het grote aantal kinderen dat de school binnen komt met een niet-Nederlandstalige achtergrond. In de eerste leerjaren scoren veel kinderen onvoldoende op de toetsen omdat zij de taal nog onvoldoende beheersen. In de hoogste groepen van de basisschool is dit pas op orde en gaan de resultaten omhoog. Daarom is op onze school vanaf de start in groep 1 veel meer aandacht voor het woordenschatonderwijs nodig en neemt dit een voorname plaats in binnen het verbetertraject.

Nascholing

In 2017 lag de nadruk op training en scholing door externe deskundigen in het kader van het onderwijsverbetertraject. Het lerarenteam en de intern begeleider worden intensief gestuurd en begeleid in hun werkzaamheden om te zorgen dat de basis van het onderwijs in juli 2018 op orde is.

Financiën

Het leerlingenaantal rechtvaardigt bij lange na niet het aantal groepen dat de school heeft. Hierdoor, en door de investering in de onderwijskwaliteit waarvoor hoge kosten worden gemaakt, is een groot tekort ontstaan.

Plannen op het gebied van organisatie, onderwijs en financiën

Komend jaar zal de organisatiestructuur met het managementteam van bouwcoördinatoren verder verstevigd worden. Voor de grote veranderingen die staan te gebeuren is een sterke basis en draagkracht vanuit het team essentieel.

De visie op onderwijs wordt in 2018 uitgewerkt en vormgegeven. Over drie jaar gaan we naar nieuwbouw in een nieuwe wijk; het onderwijs moet dan al helemaal gegeven worden op de manier die ons nu voor ogen staat.

De school staat er nog niet, maar de nieuwbouwwijk groeit al. Dit betekent dat er al gezinnen komen wonen waarvan de kinderen naar school gaan. Dat moet onze school zijn! Wij moeten ervoor zorgen, aantrekkelijk te zijn voor de nieuwe ouders van Holland Park.

Dat betekent dat:

- We moeten investeren in de ontwikkeling van ons onderwijsconcept en de communicatie daarover naar ouders.
- We moeten investeren in ons oude gebouw, ook al wordt het over drie jaar gesloopt. Nu schrikt de staat van het gebouw belangstellende ouders af.
- We moeten investeren in voldoende goede leerkrachten waardoor ouders hun kind met vertrouwen naar onze school brengen en er een tegenwicht is voor de negatieve geluiden die klinken over onze school.

Het is belangrijk dat de negatieve bijklank van onze school omgebogen wordt naar een positief geluid. Daarom is de nieuwe naam gekozen en zorgen we dat we geregeld met positieve ontwikkelingen de aandacht trekken. Er is een aantrekkelijke website en een actuele facebookpagina. Elke twee weken organiseren we rondleidingen. We willen met initiatieven die te maken hebben met ons onderwijsconcept van tijd tot tijd de lokale media halen en vooral willen we dat bestaande ouders onze ambassadeurs zijn in Diemen, doordat op onze school goed onderwijs wordt gegeven in een prettige, veilige sfeer.

3.5 Brede school Noorderbreedte

Noorderbreedte is ook in 2017 nog de school waar de samenwerking tussen de twee scholen 't Palet en de Duif wordt vormgegeven. De samenwerking achter de voordeur op de werkvloer is dusdanig, dat het voor kinderen ouders en leerkrachten voelt als één school. Administratief is dat helaas niet zo en moeten we ons in allerlei bochten wringen om het voor iedereen werkbaar te laten zijn. Wij hebben twee administratiesystemen, twee kwaliteitszorgsystemen, twee jaarrekeningen twee verantwoordingsinstrumenten, noem maar op. Door de twee jaarrekeningen en formatieplannen op kalenderjaar en schooljaar is er onduidelijkheid ingeslopen en is niet alles conform de begroting verlopen.

Onderwijsinhoud

Thematisch werken heeft in alle groepen hoge prioriteit. Bij de kleuters zijn we heel intensief bezig met het vormgeven van ontwikkelingsgericht themawerk. Daarnaast is de aansluiting met de peutergroepen van belang om een goede doorstroming vorm te geven. De groepen moesten zelf hun thema's vormgeven omdat de methode 'Veilig leren lezen' daar niet helemaal bij aansluit. Samen hebben de leerkrachten een instructiemodel opgezet. Zo kunnen de thema's ook betekenisvol worden uitgewerkt.

De groepen 4, 5 en 6 gaan verder met het thematisch werken met de methode 'Alles in 1'. Deze kinderen zijn nu goed ingevoerd met de thema's en de opbouw van de methode en het gebruik van de Chromebooks hierbij.

De groepen 7 en 8 zijn vanaf september 2017 ook van start gegaan met de methode 'Alles in 1'. 'Alles in 1' is een methode voor alle vakgebieden met uitzondering van rekenen. Voor rekenen gebruiken we 'Wereld in getallen'.

ICT

De nieuw aangeschafte kar met Chromebooks is enthousiast ontvangen en intensief ingezet. Dit was ook nodig, want het gebruik van de methode 'Alles in 1' draagt bij aan intensief gebruik chromebooks. De toetsen worden digitaal afgenomen, met als groot voordeel dat de resultaten ter plekke zichtbaar zijn.

Minder administratieve druk.

We hebben een kar aangeschaft met 30 Chromebooks. Deze Chromebooks passen uitstekend bij het thematisch werken in de units. Er kan individueel gewerkt worden op elke willekeurige plek in het gebouw. Voor komend jaar willen we opnemen in de begroting dat we een tweede kar aanschaffen. Nu moet de kar met Chromebooks gedeeld worden met vijf units wat betekent dat je (gemiddeld) een dag per week de kar hebt om te werken.

Gesprekken over indeling groepen

Naast de gesprekken met de ouders van leerlingen uit de groepen 5/ 6 is er ook een ouderavond geweest met ouders van leerlingen uit de groepen 4. We hebben ze meegenomen in oplossingen voor

de groepen 5 volgend schooljaar. Drie groepen is te duur, twee groepen is noodzakelijk. Hoe doe je dat dan en wat is ervoor nodig om dat soepel te laten verlopen. Problematisch hierbij, we zeggen het nog maar eens, is dat we twee scholen zijn, leerlingen die ingeschreven staan op twee verschillende scholen en waarvan de ouders dus moeten tekenen voordat ze bij de andere school ingeschreven kunnen worden vanwege de groepsindeling. De ouders zijn meegenomen in het proces en tevreden over de uitwerking.

Management drives en unit-gesprekken

Samen met Verus hebben we de 'management drives' uitgezet in het hele team.

Daarnaast is er ook een visitatierapport geschreven. Alle leerkrachten hebben een vragenlijst ingevuld en een persoonlijk gesprek gevoerd met een medewerker van Verus. Alle leerkrachten hebben zo hun drijfveren besproken van waaruit zij werken. Het werd heel positief ontvangen omdat er begrip ontstaat voor de ander. Vanuit je eigen drijfveren snap je beter waarom de ander zo werkt of reageert. Omdat we intensief samenwerken met KMN Kind&Co (peuters en BSO) hebben we een studiedag georganiseerd voor het hele team met als onderwerp samenwerken vanuit drijfveren.

Het jaar 2018 wordt voor Noorderbreedte een memorabel jaar. Als de fusie tussen OOP en Spirit daadwerkelijk zijn beslag krijgt, is daarmee een belangrijke hobbel weggenomen om gaan werken aan een gezamenlijke school; NOORDERBREEDTE. Ga je mee? Dan gaan we samen.

4 Onderwijs en kwaliteitszorg

Vanzelfsprekend is het geven van onderwijs de kernactiviteit van stichting OOP. Dit gebeurt uiteraard in de scholen. In dit hoofdstuk gaan we in op de bijzonderheden van het onderwijs per school, de kwaliteitszorg en de opbrengsten. Bijzondere aandacht geven we aan het passend onderwijs en het bewegingsonderwijs.

4.1 Kwaliteit en kwaliteitszorg

De kwaliteit van het onderwijs staat voor OOP en haar scholen voorop. In algemene zin betekent dit dat wij eraan werken om ieder kind tot een zo hoog mogelijk niveau op te leiden, passend bij zijn of haar capaciteiten.

Binnen stichting OOP wordt sinds 2013 op alle scholen handelingsgericht gewerkt om zo goed mogelijk in te spelen op de onderwijsbehoeften van alle leerlingen. Opbrengsten zoals geregistreerd in het leerlingvolgsysteem (LVS) zijn daarbij een middel om te evalueren of de inzet van de leerkrachten en teams heeft opgeleverd wat we graag willen. Dat is onder andere dat kinderen zich op hun eigen niveau ontwikkelen.

De analyses van de verschillende scholen worden bij het bestuur aangeleverd in de zogenaamde kwaliteitskaarten. In de kwaliteitskaart worden de volgende gegevens verzameld.

- Per basisvak per leerjaar de gemiddelde vaardigheidsscore, de groei in vaardigheidsscore en of het resultaat voldoet aan de norm die de inspectie stelt.
- Voor alle toetsen een dwarsdoorsnede van de scores. Daarbij wordt gekeken of de verdeling van de scores in de jaargroepen past binnen de normaalverdeling van de landelijke norm.
- Om een groepsresultaat op een toets dieper te analyseren kan gebruik gemaakt worden van een groepsanalyse (verloop van de gemiddelde vaardigheidsscore door de jaren heen van een groep). Of een weergave van de vaardigheidsgroei van alle kinderen.
- Een trendanalyse om de verschillende opeenvolgende jaargroepen met elkaar te vergelijken. Dit vertelt ons of een onvoldoende score op een toets door een groep de weergave is van een trend of een van een incident.
- De maatregelen die genoemd zijn in de opbrengstvergaderingen in de teams en die deel uitmaken van het jaarplan van de scholen.

De opbrengsten van scholen worden in de teams geanalyseerd. Succes en plannen die daaruit volgen worden gedeeld in het bovenschools IB-overleg. Wanneer opbrengsten voor een vak op meerdere scholen teruglopen kan dat aanleiding zijn voor een school overstijgende aanpak. Er zijn op het gebied van leerkracht-handelen, rekenen en begrijpend lezen pilots gehouden.

De effecten van, en lessen die worden getrokken uit deze pilots, zijn in het IB-netwerk besproken, zodat alle scholen kunnen profiteren van de pilots.

4.2 Resultaten

Evenals in het jaarverslag over 2016, geven we geen overzicht van de gecorrigeerde gemiddelde score op de CITO-eindtoets. Wij zijn van mening dat dit recht doet aan het verminderde belang dat ook landelijk wordt gehecht aan deze toets. Om toch inzicht te geven in de resultaten van onze scholen, tonen wij hier de schooladviezen zoals die in 2017 aan de leerlingen uit onze groepen 8 zijn uitgebracht.

	't Palet	Venser	Octopus	Kersenboom	Grote Beer
VWO	4	1	9	4	10
HAVO/VWO	4	1	1		6
HAVO	3	5	4	2	6
HAVO/VMBO	1		4	1	2
VMBO T	4	5	6	1	7
VMBO BL	7	6	10		2
VMBO Kader	3	6	7	1	3
Praktijkonderwijs			1		
<i>Totaal</i>	<i>26</i>	<i>24</i>	<i>42</i>	<i>9</i>	<i>36</i>

Binnen de systematiek van kwaliteitszorg past het dat binnen de scholen geanalyseerd wordt in hoeverre bovenstaande adviezen het potentieel van de leerlingen reflecteren. Met andere woorden: of de kinderen daadwerkelijk op het niveau gekomen zijn, dat bij hen past.

4.3 Inspectiebezoek

In 2016 heeft de onderwijsinspectie De Venser bezocht, waarbij de school als 'zwak' is beoordeeld. Dit was aanleiding om een verbeterplan op te stellen, zodat de kwaliteit binnen afzienbare tijd weer op orde is. In 2017 is de inspectie weer langs geweest. Hoewel vooruitgang werd vastgesteld, is het oordeel nog 'zwak'.

4.4 Bewegingsonderwijs

OOP hecht waarde aan goed bewegingsonderwijs voor alle leerlingen. De gemeente Diemen deelt dit standpunt. Concreet uit zich dit in het feit dat voor de scholen in Diemen 50% van de loonkosten van het personeel dat bewegingsonderwijs verzorgt, door de gemeente wordt vergoed. De andere helft wordt betaald uit de reguliere Rijksbekostiging. De subsidie bedroeg €37.669.

In Duivendrecht geldt deze regeling niet. Desondanks kiest OOP ervoor om de leerlingen van OBS De Grote Beer even veel bewegingsonderwijs te bieden als op de andere scholen binnen het bestuur. OBS De Grote Beer draagt uit de lumpsum de helft van de kosten hiervoor. De andere helft komt voor rekening van het bestuur. Jaarlijks bedraagt dit circa €16.000.

4.5 Passend onderwijs

Passend Onderwijs heeft een aantal uitgangspunten. De belangrijkste daarvan is dat alle kinderen recht hebben op goed onderwijs, ook kinderen die extra ondersteuning nodig hebben. Scholen en besturen voor regulier onderwijs en voor speciaal (basis)onderwijs werken in Diemen nauw samen om die zorgplicht goed te kunnen vervullen in de overkoepelende organisatie 'Samenwerkingsverband Amsterdam Diemen'. Voor onze school in Duivendrecht zijn wij aangesloten bij het samenwerkingsverband 'Amstelronde'.

Beide samenwerkingsverbanden hebben hun doelstellingen geconcretiseerd in een ondersteuningsplan. De ondersteuningsplannen hebben een looptijd van 4 jaar. Het ondersteuningsplan van Samenwerkingsverband Amsterdam Diemen 27-07 en Amstelronde 27-08 hebben ondersteuningsplannen volgen hetzelfde model namelijk het **schoolmodel**. Kern van het schoolmodel is dat het samenwerkingsverband de financiën grotendeels doorbetaalt aan de schoolbesturen. Deze leggen verantwoording af over de investeringen en bestedingen die met dat geld zijn gedaan. Een complicerende factor voor de verslaggeving is daarbij is dat de verantwoording naar het Samenwerkingsverband per schooljaar is, terwijl de schoolbesturen verantwoording naar het Rijk afleggen per kalenderjaar. Overigens is dit begrijpelijk aangezien de Rijksvergoeding aan het SWV naar aanleiding gaat van de teldata 1 oktober en 1 februari.

Eerst volgt die van Amsterdam en daarna die van Ouder-Amstel. De ambities zijn als volgt samen te vatten.

- Primair het beoordelen van de aanmelding voor een toelaatbaarheidsverklaring voor het speciaal (basis) onderwijs. De beoordeling wordt vastgelegd in een deskundigenadvies, dat al dan niet leidt tot een toelaatbaarheidsverklaring (TLV).
- Het faciliteren van schoolbesturen bij de uitvoering van passend onderwijs.
- Beleid ontwikkelen en uitvoeren op basis van het ondersteuningsplan en de daarin gezamenlijk geformuleerde ambities.
- Daarin is de kern is de zorgplicht. Een goede onderwijsplek voor elk kind dat op hun school zit, of zich bij hun school aanmeldt, Dat impliceert niet dat aanmelding op een school ook automatisch plaatsing betekent.
- Scholen werken samen om leerlingen, voor wie dat echt nodig is, een plek in het speciaal onderwijs of speciaal basisonderwijs te bieden.
- Door de financieringsstructuur kan de school sneller en daadkrachtiger, in overleg met ouders, handelen indien een kind extra ondersteuning behoeft. Tevens kan de leerling in de meeste gevallen op school de ondersteuning krijgen.

Diemen

Binnen de gemeente Diemen gaat onderwijs en jeugdhulp en de brede zorg samen onder leiding van de gemeente. De gemeente Diemen heeft vooruitlopend op de samenwerkingsverbanden de

jeugdhulp geclusterd in de organisatie 'De Brede Hoed'. Deze organisatie heeft met het samenwerkingsverband afspraken gemaakt over de aansluiting en implementatie van ouder & kind coaches op de scholen en van de brede basiszorg in de wijk. De schoolbesturen in Diemen worden hier via de LEA bij betrokken. De besturen hebben gezamenlijk besloten een adviseur passend onderwijs (APO) aan te stellen voor heel Diemen. De APO is formeel in dienst bij Openbaar Onderwijs Primair maar wordt bekostigd door de in Diemen opererende schoolbesturen vanuit de financiële middelen van basisarrangement of extra zorgbudget.

Op hoofdlijnen ziet het takenpakket van de APO er als volgt uit:

- Beleidsontwikkeling: in gezamenlijk overleg met de andere onderwijsadviseurs procedureproblemen, plaatsingsproblemen, trends en ontwikkelingen in het veld signaleren en hierover gevraagd en ongevraagd de besturen te adviseren;
- (Telefonisch) informatie verstrekken aan scholen of instellingen over de procedures en naar aanleiding van concrete situaties op school;
- Signaleert, adviseert en ondersteunt de IB-er(s) en directeuren bij het passend arrangeren zowel binnen de basisondersteuning als de extra ondersteuning en is hierbij ook binnen de school op systeemniveau adviserend;
- adviseert de school over passend arrangeren en ondersteunt school bij het aanvragen van de middelen extra ondersteuning;
- Ouders, leraren en interne begeleiders begeleiden tijdens het traject;
- Contact tot stand brengen tussen ouders/school en de beoogde instelling voor speciaal (basis)onderwijs;
- Beoordelen of een door een basisschool (of andere instelling, als sprake is van rechtstreekse instroom) geleverd dossier voldoende mogelijkheden biedt om tot een deskundigenadvies respectievelijk een verwijzing te komen; hier feedback op geven;
- Samen met een tweede beoordelaar (bij voorkeur een maatschappelijk deskundige) het deskundigenadvies opstellen en dit voordragen voor de afgifte (of afwijzing) van een toelaatbaarheidsverklaring; dit omvat ook een advies over de inhoud van de toelaatbaarheidsverklaring (waaronder schooltype, ondersteuningscategorie en veronderstelde duur van de toelaatbaarheid). De onderwijsadviseur neemt met name de aspecten met betrekking tot de school en het functioneren van de leerling op school in overweging;
- Zorgdragen voor dossieroverdracht naar de betreffende school.

Duivendrecht

Voor het samenwerkingsverband Amstelronde gelden in principe dezelfde uitgangspunten als voor Amsterdam-Diemen. Dat is inclusief het hanteren van het schoolmodel voor de bekostiging van de ondersteuning.

Daarop gelden twee belangrijke uitzonderingen. In de eerste plaats is er geen voorziening actief zoals de APO. Daarnaast kent het samenwerkingsverband een andere cyclus voor het ondersteuningsplan. In 2018 gaat een nieuw ondersteuningsplan in.

Daarop vooruitlopend was 2017 een evaluatiejaar. De aangesloten schoolbesturen hebben besloten om de systematiek van 'de vervuiler betaalt' aan te passen. Dat betekent dat het bestuur geen reserves meer hoeft aan te houden voor het geval leerlingen naar het SO of SBO worden verwezen.

Onderwijs ondersteuningsmiddelen

Elke basisschool ontvangt van het Samenwerkingsverband een budget voor de basisondersteuning. Hiermee financiert de school de basisondersteuning voor de leerlingen. Dit budget is gebaseerd op het leerlingenaantal van de school. Voor 2017 was dat vanuit beide samenwerkingsverbanden €125 per leerling, in totaal ca. € 127.099. Dit is het totaal voor al onze scholen. Een en ander staat uitgesplitst in de tabel op pagina 13.

Daarnaast ontvangt elk schoolbestuur daarnaast van het Samenwerkingsverband een budget voor extra zorgondersteuning. Dit budget is voor specifieke ondersteuning die niet uit het basisbudget bekostigd kan worden. Een schoolbestuur bepaalt zelf hoe zij dit budget toewijst aan de eigen scholen en welke ondersteunings-arrangementen er op scholen ingezet kunnen worden. Dit maakt meer maatwerk mogelijk dan bij de leerlinggebonden financiering het geval was. Wij hebben

dus gekozen voor volledige inzet door de school. De schooldirecteuren bepalen samen met intern begeleiders en team hoe extra zorgmiddelen worden ingezet. In 2017 bedroegen de totale middelen voor de extra ondersteuning € 185.966.

In Diemen monitort de APO in de wijk de middelen die ingezet worden t.b.v. de extra zorgondersteuning en legt de bevindingen terug in het wijkoverleg op locatieniveau en bestuurlijk niveau. De verantwoording van de financiële middelen van het Samenwerkingsverband vindt als volgt plaats:

- Binnen de wijk via het besturenoverleg.
- Naar het Samenwerkingsverband via een format financiële verantwoording.
- Naar het Rijk via het Bestuursverslag en Jaarrekening

Let wel de doelstelling van de samenwerking is om leerlingen niet te verwijzen naar SBO of SO maar adequate hulp en ondersteuning te verzorgen in de basisschool waar het kind zit.

Vandaar dat de scholen binnen de Stichting Openbaar Onderwijs ook de middelen integraal ontvangen en moeten besteden aan de zorg in de breedste zin. Directeur en intern begeleider zijn daar verantwoordelijk voor.

In 2017 zijn de schoolondersteuningsprofielen (SOP) bijgesteld. Daarbij werd geconstateerd dat alle schoolprofielen zo algemeen mogelijk zijn opgesteld. Zij zijn terug te vinden op de websites van de scholen. Het SOP heeft binnen het samenwerkingsverband dezelfde format voor alle ruim 240 aangesloten basisscholen.

Inrichting van de ondersteuning.

A. Basisondersteuning.

De financiële middelen van de basisondersteuning gaan grotendeels naar de financiering van de intern begeleider. De kosten voor het salaris worden betaald uit het Pam budget, inkomsten vanuit de gemeente en de basis arrangementsgelden.

School	Basis arrangement inkomsten	Kosten Interne begeleiding	Verschil Anders dan SWV middelen	Extra zorgmiddelen	Opmerking
OBS Octopus	€37.190	€66.841	€29.651	€52.406	Zie lijst
OBS De Venser	€15.871	€58.521	€42.650	€23.436	Zie lijst
BS De Kersenboom	€26,751	€70.227	€43.476	€39.590	Zie lijst
OBS 't Palet /Noorderbreedte	€25.344	€32.289*	€6.945	€37.421	Zie lijst
OBS De Grote Beer	€21.943	€44.634	€22.691	€32.913	Zie lijst
Totaal	€100.375	€272.512	€145.431	€185.766	
Bovenschoolse Intern begeleider		€72.412			Gedeeltelijk door gemeente Diemen vergoed

* Kosten worden gedeeld met Oec. Bs De Duif en in de zorgmiddelen van de Kleine Klas.

Binnen de basisondersteuning richten we ons in eerste instantie op goede *ondersteuningsstructuren* voor kinderen met leer- en gedragsproblemen. Dat niet alleen t.a.v. de leerling, maar ook t.a.v. de leerkracht die de kennis en tools aangereikt moet krijgen de ondersteuning waar te maken in de werkelijkheid van de klas zelf, zowel als in doorgaande lijn. Dit wordt verzorgd door de intern begeleider.

Met de komst van 'passend onderwijs' is de rol en de taaklast van de intern begeleider enorm gegroeid. Zij houdt zich ook bezig met groepsplannen, analyses op leerling, leerjaar, groeps- en

schoolniveau, maar ook op opzet en evaluatie van handelingsplannen, de groeidocumenten (de route leerling-ondersteuning), organisatie en evaluatie van de lichte ondersteuning en organisatie en evaluatie van de zorgarrangementen.

Arrangeren van extra zorgondersteuning

De intern begeleiders zijn inmiddels in staat een ondersteuningsarrangement uit te zetten, eventueel in samenwerking met de bovenschoolse intern begeleider die als coördinator de verbinding legt met de externe ondersteuningspartners waaronder de APO.

Arrangementen op het vlak van specialistische leerhulp kunnen bestaan uit korte interventies om een leerling vanuit zeer intensieve ondersteuning weer te krijgen op het niveau dat aansluit bij de ondersteuning in de groep. Begeleiding van de leerkracht op de leerhulp die het kind nodig heeft en co-teaching zijn daar ook onderdeel van, evenals de implementatie Passende Perspectieven.

Zorgarrangementen uitgaven per school:

School	Leerling, onderzoeken begeleidingstrajecten, special.hulp & MHB	Leerkrachten Scholing en begeleiding	APO kostprijs / 8 scholen Diemen, deel OOP	Totalen
OBS Octopus	€ 13.646	€ 7.968	€ 6023	€ 27.637
OBS De Venser	€ 5.376	€ 25.902	€ 2878	€ 34.156
BS De Kersenboom	€ 11.430	€ 1.173	€ 3532	€ 16.135
OBS 't Palet /Noorderbreedte	€ 39.819	€ 162	€ 3960	€ 43.941
OBS De Grote Beer	€ 22.281	€ 3.828	€ 0	€ 26.109
Totalen	€ 92.552	€ 39.033	€ 16.393	€ 147.978

Van de extra zorgmiddelen is een bedrag van €37.988 overgeheveld naar de budgetten van 2018. Het betreft hier bestedingen in het 2^e deel van het schooljaar 2017-2018.

Ervaringen tot nu toe

Het vormgeven van het geheel van passend onderwijs vraagt veel extra kennis in huis. Veel nadruk is dan ook in 2015 t/m 2017 komen te liggen op scholing van leerkrachten, intern begeleiders en leerkrachten die een specialisme verder hebben uitgewerkt.

We hebben in de afgelopen drie jaar geleerd dat we door de financiering op schoolniveau neer te leggen, de professionals aan de basis sneller en adequater kunnen handelen. Arrangementen ondersteunen niet alleen de leerling, maar ook de leerkracht. Ontwikkelingen als 'passende perspectieven' krijgen hierdoor werkelijkheidswaarde. Als laatste belangrijke punt is dat dankzij de arrangementen en het werken met het groeidocument we nu ook duidelijker zicht op (on)mogelijkheden van handhaving van de leerling in het basisonderwijs hebben.

Tot slot merken we op dat het percentage verwijzingen van onze scholen in 2017 laag was. Concreet is één leerling naar het SO verwezen.

4.6 Gemeentelijke subsidies en regelingen

De gemeente Ouder-Amstel heeft in 2017 een Onderwijsbeleidsplan opgesteld. Dit is ook van toepassing op onze school in Duivendrecht. OBS De Grote Beer heeft gebruik gemaakt van het loket Cultuureducatie. De leerlingen hebben aan diverse activiteiten deelgenomen, zoals 'Taakspel' in het kader van de gezonde school, het leerorkest en programmeren op de computer. De combinatiefunctionaris voor arrangementen in het kader van sport en cultuur wordt op de school ingezet voor naschoolse activiteiten, in het bijzonder de 'Grote Beer Straatspeeldag'.

Ook maakt OBS De Grote Beer gebruik van de bij Altra aangestelde, door de gemeente bekostigde ouder-kindcoach. Deze voorziening vormt een welkome aanvulling op alle zorgfunctionarissen binnen en buiten de school.

Het laatste jaar van het nascholingsgeld voor de taalactivering is nu ingegaan. Deze middelen worden op de Grote Beer ingezet voor de specialistische taalhulp voor kleuters op de school. Dit is een externe deskundige.

De subsidieregelingen van de gemeente Diemen zijn:

- Gymnastiekonderwijs voor een extra uur per groep vanaf leerjaar 3.
- Zwemonderwijs voor alle leerlingen van leerjaar 5 tot het behalen van een diploma A en daarnaast 10 zwemlessen per jaar per leerjaar 6/7/8 om de vaardigheid op peil te houden.
- Sportdagengeld inclusief busvervoer voor alle basisscholen in Diemen georganiseerd door onze vakleerkrachten lichamelijke oefening.
- Financiële middelen voor schoolbegeleiding, die wij voornamelijk inzetten voor de interne begeleiding.

5 Personeel

5.1 Omvang personeelsbestand: mannen en vrouwen

Om goed onderwijs te kunnen bieden, heeft OOP uiteraard ook personeel nodig. Er zijn 107 personen in dienst (peildatum 31/12/2017): 84 vrouwen en 23 mannen. Deze mensen vervullen samen 83,3 FTE. In vergelijking met 2016 zijn er meer mensen in dienst, die meer fte's vervullen. De verhouding man/vrouw is, tegen de landelijke verhouding in, minder scheef geworden.

Zoals bij een onderwijsorganisatie verwacht mag worden, is het overgrote deel van het personeel belast met lesgevende taken: 84 personen (65,3 FTE). De rest van het personeel bestaat uit schoolleiders, de directeur-bestuurder en onderwijsondersteunend personeel.

Een belangrijk deel van ons personeel (34 personen, ofwel 31,8%) was op de peildatum 31 december 2017, 55 jaar of ouder. Dit betekent dat wij voor de betrekkelijk nabije toekomst rekening moeten houden met een vrij aanzienlijke uitstroom wegens pensionering, en dus met de vervanging van deze werknemers.

5.2 Schoolleiders

Binnen onze scholen zijn 6 werknemers actief als lid van een schooldirectie: twee mannen en vier vrouwen. Twee schoolleiders zijn binnen OOP actief op detachingsbasis vanuit Spirit. Per september is een nieuwe directeur benoemd voor OBS De Venser.

5.3 Gevoerd beleid

Sinds enkele jaren voert OOP werkgelegenheidsbeleid. Dat wil zeggen dat iedereen met een vaste aanstelling de garantie heeft dat hij of zij deze baan zal behouden, tenzij op basis van vrijwilligheid anders wordt afgesproken. Dit betekent ook dat OOP (extra) voorzichtig moet zijn met het verlenen van vaste aanstellingen. Hiervoor is het noodzakelijk om goed zicht te hebben op de ontwikkeling van het aantal leerlingen. De werkgelegenheid is immers rechtstreeks afhankelijk van het aantal leerlingen in de toekomst.

Het bestuur heeft besloten om aan alle personeelsleden een ontwikkelings-assessment aan te bieden. De uitkomsten hier van zijn bedoeld als input voor de individuele kwaliteitsontwikkeling. Dit aanbod is verplicht voor alle startende personeelsleden (met minder dan drie jaar werkervaring), voor alle overige leerkrachten is het aanbod vrijblijvend.

De Wet Werk en Zekerheid (WWZ) is vooralsnog niet geldig voor het openbaar onderwijs en dus ook niet voor OOP. Dat betekent dat OOP (nog) relatief flexibel is in het tijdelijk aanstellen van personeel, bijvoorbeeld in de vervanging van zieke leerkrachten.

5.4 Ziekteverzuim en arbobeleid

Het ziekteverzuim heeft de speciale aandacht van bestuur en directie. Door adequaat om te gaan met personeelsleden die tijdelijk minder belastbaar zijn, wordt geprobeerd dreigend ziekteverzuim te voorkomen.

Het ziekteverzuim is in 2017 gedaald naar 9,0%. In 2016 was dat 9,7%. Hoewel er sprake is van een afname, blijft het verzuim onaanvaardbaar hoog. Dit wordt voor een belangrijk deel veroorzaakt door een beperkt aantal langdurig zieken. Naar verwachting zal een aantal langdurig zieken worden afgekeurd voor verdere werkzaamheden en dus de stichting verlaten. In 2017 hebben wij van zes langdurig zieken afscheid genomen.

In 2014 is OOP voor de arbodienstverlening overgestapt naar "De Arbobotler". Deze dienst levert begeleiding op maat voor zieke werknemers. Daarnaast wordt veel aandacht besteed aan preventie. Op individuele basis is een aantal dossiers van langdurig verzuim opgepakt. Samen met alle betrokkenen wordt onderzocht of het nog mogelijk en wenselijk is dat deze werknemers in hun huidige functie terugkeren.

Het mag duidelijk zijn dat een verzuim van 9% niet houdbaar is. Ziekte is –naast bijzonder vervelend voor de betrokken werknemer– een verstoring van het onderwijsproces. Daarmee ontstaat een zekere relatie tussen verzuim en de kwaliteit van het onderwijs.

5.5 Opleiden in de school

Al ruim 10 jaar werkt OOP samen met de pabo-opleidingen van de Hogeschool van Amsterdam en van de Ipabo. Hierdoor kunnen wij jaarlijks zo'n 12 lio-stagiaires binnen onze scholen verwelkomen. De laatste jaren merken we dat die aantallen steeds moeizamer gehaald kunnen worden. Dit in verband met de afnemende instroom op de pabo.

Na hun afstuderen vormen deze stagiaires een belangrijke bron voor de vervulling van vacatures.

Door deze constructie verwacht het bestuur ook de komende jaren te kunnen voorzien in de behoefte aan nieuw personeel.

5.6 Conclusie en beleidsvoornemens

De belangrijkste aandachtspunten voor het personeelsbeleid van de komende tijd zijn het werven en binden van goed personeel en het terugdringen van het ziekteverzuim.

6 Communicatie, maatschappelijk draagvlak en ouderbetrokkenheid

Geen enkel schoolbestuur is los te zien van haar maatschappelijke context. Het verzorgen van onderwijs is immers bij uitstek een functie die in relatie staat tot de maatschappij. Dit heeft invloed op de inhoud van het lesprogramma, maar zeker ook op de pedagogisch-didactische benadering van de leerling.

6.1 Leerlingenaantallen, ontwikkeling belangstellingspercentage

Het aantal leerlingen is om verschillende redenen belangrijk voor onze scholen en voor de stichting als geheel. In de eerste plaats is het aantal leerlingen het voornaamste gegeven waarop de Rijksbesteding gebaseerd wordt. Als afgeleide daarvan betekent een stabiel leerlingenaantal dat wij de werkgelegenheid voor onze medewerkers kunnen garanderen. Ook is het realiseren van een sterke schoolorganisatie eenvoudiger bij een zekere 'kritische massa'. Veel taken zijn immers niet of beperkt afhankelijk van het aantal leerlingen. Ook zien wij het als waardering voor ons werk als relatief veel ouders kiezen voor onze scholen.

Onderstaande figuur toont de aantallen leerlingen van onze scholen, steeds per 1 oktober voor de afgelopen vijf jaar.

	2013	2014	2015	2016	2017	verschil
De Octopus	299	300	295	294	291	-8
Venser	161	160	140	126	111	-50
Kersenboom	114	146	176	208	252	+138
't Palet	211	187	193	198	201	-10
De Grote Beer	256	253	256	246	262	+6
<i>Totaal</i>	1041	1046	1060	1072	1122	+76
<i>Noorderbreedte (Duif en Palet)</i>	588	554	555	542	555	-33

We zien dat het totale aantal leerlingen tussen 2013 en 2017 aanzienlijk groeide. Deze stijging is volledig te danken aan de grote toename van het aantal leerlingen op BS De Kersenboom. Op alle andere scholen, uitgezonderd OBS De Grote Beer daalde het aantal ingeschreven kinderen.

De groei op OBS De Grote Beer is inmiddels van dien aard, dat dit problemen geeft met de capaciteit van het gebouw. Hoewel het totale aantal leerlingen nog past binnen de normatieve capaciteit, zorgt de verdeling over groepen voor knellende situaties. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door een groei van het aantal jonge leerlingen in Duivendrecht. Ook de toenemende populariteit van de school draagt hieraan bij. Met de gemeente en met de ASKO zijn wij in gesprek om te komen tot een structureel passende onderwijshuisvesting in Duivendrecht.

6.2 Klachten

In het jaar 2017 heeft een aantal ouders zich met een vorm van ongenoegen gemeld bij het bestuur. Deze meldingen bij het bestuur komen automatisch via de schooldirectie binnen. Ze zijn nu opgelost en we gaan ervanuit dat dit blijvend is.

Wij beschouwen dergelijke signalen als een signaal dat wij kunnen gebruiken om de kwaliteit van onze scholen te verbeteren.

Van klachten in de formele zin, zoals bijvoorbeeld ingediend bij de landelijke klachtencommissie, was in 2017 geen sprake.

7 Financiën, bedrijfsvoering en huisvesting

7.1 Het gevoerde financieel beleid

In het verleden kende OOP (aanzienlijke) negatieve exploitatieresultaten. Vanzelfsprekend is dit niet acceptabel of houdbaar met het oog op het voortbestaan van de stichting.

Vanaf 2014 wordt, in samenspraak met de directeuren en met de GMR, een beleidsrijke begroting opgesteld. Hierin wordt gestructureerd aansluiting gemaakt tussen de beleidsvoornemens en de inzet van middelen. Daarnaast is in 2015 aanvullende training aan de directeuren gegeven, zodat zij meer in staat zijn om zowel beleid als bedrijfsvoering binnen de financiële kaders (c.q. grenzen) te voeren.

Helaas is er voor het tweede jaar achtereen een negatief resultaat gerealiseerd over 2017, ondanks de sluitende begroting 2017. De redenen daarvoor worden hier na uiteengezet.

De financiële ontwikkelingen van de stichting blijven daarom een aandachtspunt. Met verbeteringen in het financiële proces van Planning & Control proberen we de kosten steeds beter te beheersen. In de begroting 2018 is net als het voorgaande jaar rekening gehouden met een onvoorziene tegenvaller in de bijdragen in loonkosten door het Ministerie. Daarnaast is er in de begroting 2018 geen rekening gehouden met de te verwachten extra rijksvergoeding in verband met de werkdrukverlaging. We vertrouwen er daarom op, dat ook 2018 met een positief resultaat afgesloten zal worden

Aangezien de fusie met de stichting Spirit vanaf 1 augustus 2018 een feit is, zal het resultaat OOP over 2018 opgenomen worden in de resultaten 2018 van de nieuwe, gezamenlijke stichting.

7.2 Resultaten, toelichting op het resultaat

Het jaar 2017 is afgesloten met een negatief resultaat van €111.134 terwijl er een klein positief resultaat van €2.480 voor 2017 was begroot.

Ondanks het negatieve resultaat zijn er aanzienlijk meer inkomsten in 2017 geweest dan begroot. Dit is voor een groot deel te danken aan de groei van het leerlingaantal, hetgeen resulteerde in een fors bedrag aan niet begrote groei vergoedingen. Daar tegenover stond een correctie op de rijksvergoedingen 2015/2016 en 2016/2017. Deze is het gevolg van een door het ministerie van Onderwijs uitgevoerde controle van de door de scholen opgegeven leerling gewichten. Dit resulteerde in een negatieve correctie op de rijksvergoedingen van beide jaren van €75.2014,23. Het betreft bekostiging van OBS De Venser.

De personeelslasten zijn in 2017 ook fors hoger dan begroot geweest. De inzet van een interim directeur bij OBS het Atelier (voorheen OBS De Venser) veroorzaakte een verhoging van de kosten inhuur derden, maar ook de malus die het vervangingsfonds berekende over het kalenderjaar 2017 is aanzienlijk geweest. Daarnaast zijn de kosten voor buitengewoon- en ouderschapsverlof hoger dan begroot geweest. Verder heeft er in 2017 ook een grote inzet van de schoolbegeleidingsdiensten plaats gevonden.

De tweede verklaring is dat de bestuurskosten zijn opgelopen door inzet van een interim medewerker tijdens de ziekte van de directeur bestuurder in 2017. Ook is voor een aantal procedures bij het UWV juridisch advies ingehuurd.

De huisvestingslasten iets lager dan begroot, met name de dotatie aan de onderhoudsvoorziening is lager uitgevallen. Dit wordt veroorzaakt door het feit dat er nieuwbouw voor een tweetal scholen gepland is, en deze scholen dan ook niet meer in het huidige onderhoudsplan zijn opgenomen. De Kersenboom betreft eind 2018 een nieuw pand, en ook voor het Atelier staat nieuwbouw gepland. In het hoofdstuk meerjarenbegroting wordt hier nader op in gegaan.

7.3 Kengetallen

	Omschrijving		2017	2016	2015
	Leerlingentelling per 1 okt		1117	1072	1060
1	Solvabiliteit 2	(Eigen vermogen+voorzieningen) / balanstotaal	33,93%	34,28%	40,37%
2	Liquiditeit	Vlottende activa / kort lopende schulden	1,04	1,10	1,14
3	Huisvestingsratio	(Huisvestingslasten + afschrijvingen gebouwen en terreinen) / totale lasten	7,37%	7,91%	6,89%
4	Weerstandsvermogen	Eigen vermogen gedeeld door de totale baten	1,95%	3,90%	5,02%
5	Rentabiliteit	Exploitatieresultaat/ totale baten	-1,83%	-1,00%	0,83%
6	Rijksbijdrage per leerling	Rijksbijdrage gedeeld door het aantal leerlingen per 1 oktober	5.158	5.104	4.988
7	Personele last per leerling	Personeelslasten gedeeld door het aantal leerlingen per 1 oktober	4.442	4.404	4.292
8	Verhouding lasten onderling	Personeelskosten gedeeld door totale lasten	80,44%	79,50%	79,85%
		Afschrijvingskosten gedeeld door totale lasten	1,54%	1,55%	1,60%
		Huisvestingskosten gedeeld door totale lasten	7,37%	7,91%	6,89%
		Overige kosten gedeeld door totale lasten	10,65%	11,04%	11,66%
		Totaal	100,00%	100,00%	100,00%

Helaas is de rentabiliteit in 2017 nog altijd negatief. Het weerstandsvermogen van de stichting is, na de afname in 2016, ook in 2017 weer verder gedaald. De solvabiliteit van de stichting daalt licht van 34,28% in 2016 naar 33,93% in 2017. Dit kengetal geeft aan in hoeverre de stichting in staat is om op lange termijn alle schulden te voldoen. Zowel de afname van het eigen vermogen als de afname van de kortlopende schulden, en dan met name de rekening courantschuld aan de stichting Spirit, heeft hierbij een rol gespeeld. De aflossing van de rekening courantschuld betekende wel dat de liquiditeit van de stichting per 31 december 2017 nog iets afnam van 1,10 naar 1,07.

Behalve dat het eigen vermogen als geheel is afgenomen, heeft deze afname betrekking op het vrij besteedbare deel van dit vermogen. Per ultimo 2017 is het niveau hiervan erg laag geworden. De fusie die per 1 augustus 2018 plaats gaat vinden is dan ook van groot belang voor de stichting.

Helaas heeft de stichting de negatieve koers van 2016 in 2017 niet om kunnen buigen naar een positievere trend. In de continuïteits-paragraaf wordt toegelicht waarom de stichting verwacht dat dit in komende jaren wel het geval zal zijn.

7.4 Nieuwbouw en onderhoud

Vanaf 2010 zijn veel van onze scholen gehuisvest in nieuwe of gerenoveerde gebouwen. Begin 2015 is het nieuwe gebouw van De Grote Beer opgeleverd.

De Kersenboom is momenteel tijdelijk gehuisvest in een gedateerd gebouw. Op het moment van schrijven is de bouw van de nieuwe school vergevorderd. Naar verwachting kan het nieuwe pand direct na de zomervakantie van 2018 in gebruik genomen worden.

Het groot onderhoud heeft plaatsgevonden conform het meerjarig onderhoudsplan. Als gevolg van de nieuwbouw van veel scholen is momenteel weinig groot onderhoud nodig. Wel heeft opvallend veel klein onderhoud plaatsgevonden. Het bestuur gaat met de schoolleiders in gesprek over deze stijging.

Een opvallend en tegenvallend effect van de nieuwbouw is dat de kosten voor abonnementen op het onderhoud aan installaties sterk gestegen is. In veel gevallen gaat het om installaties die bijdragen aan de energiezuinige exploitatie van de gebouwen, zoals ventilatie met warmteterugwinning. Hierdoor zijn weliswaar de energiekosten gedaald, maar de totale exploitatiekosten niet of nauwelijks.

In het najaar van 2016 is besloten tot nieuwbouw voor OBS De Venser. Dat betekent dat totdat dat nieuwe pand betrokken kan worden, het onderhoud beperkt kan worden tot zogenoemd 'instandhoudingsonderhoud'. In 2017 zijn belangrijke stappen gezet in de planvorming voor het gebouw. Als markering van deze nieuwe start, is besloten om de naam van de school met ingang van 2018 te veranderen in "het Atelier".

7.5 Treasuryverslag

De directeur-bestuurder van de stichting is zelfstandig bevoegd tot het aangaan van financiële verplichtingen, binnen de daarvoor door de Raad van Beheer gestelde grenzen. Gestreefd wordt om de toekende (rijks-)middelen jaarlijks nagenoeg volledig in te zetten ten bate van de exploitatie, rekening houden met te plegen investeringen op langere termijn. Voor het aangaan van verplichtingen dient rekening gehouden te worden met de (Europese) aanbestedingsrichtlijnen. De directeur-bestuurder is gemandateerd om binnen het financieel beleidsplan en het managementstatuut het financieel beleid uit te voeren.

In mei 2016 is het Treasurystatuut vernieuwd conform de nieuwe richtlijnen. In 2017 is deze opnieuw aangepast aan de vernieuwde richtlijnen. Voor de uitvoering van de treasuryfunctie binnen de stichting OOP heeft dit nauwelijks gevolgen. De liquide middelen die niet direct ingezet hoeven te worden voor de uitvoering van de lopende exploitatie worden op een spaarrekening "geparkeerd" met hopelijk een rendementswaarde. Het rentepercentage daalt echter al vanaf begin 2012 en bedraagt op dit moment nog steeds minder dan 1%.

8 Continuïteitsparagraaf

8.1 Kengetallen

KENGETAL (stand 31/12)	2017	2018	2019	2020
Personele bezetting in FTE				
- Management / Directie	4,00	3,00	3,00	3,00
- Onderwijzend Personeel	69,92	71,42	71,42	72,92
- Overige medewerkers	8,34	10,40	10,4	12,4
Leerlingenaantallen	1.117	1.169	1.217	1.272

Ontwikkeling leerlingenaantallen

Op de eerstvolgende teldatum, 1 oktober 2018, verwachten we over de 5 scholen (inclusief De Kersenboom) een totaal van 1.169 leerlingen, dit is iets meer dan het leerlingenaantal van 1 oktober 2017. Voor de komende jaren verwachten we een verdere groei van het aantal leerlingen, voornamelijk op BS De Kersenboom en op OBS Het Atelier. Deze ontwikkelingen zijn voornamelijk het gevolg van woningbouw bij die twee scholen.

Ontwikkeling personeelsbestand

In het overzicht zijn de personeelsleden opgenomen die in dienst zijn van de stichting OOP. Er is geen rekening gehouden met personeelsleden die werkzaamheden verrichten voor OOP, maar in dienst zijn van derden (m.n. stichting Spiritbasisscholen).

De verjonging van het personeelsbestand, als gevolg van uitstroom van oudere medewerkers in verband met het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd of vroegpensioen, heeft zich in dit schooljaar verder voortgezet. Ook in de komende jaren zal dit voor een verdere beperking van de loonkosten zorgen.

Afgezet tegen de ontwikkeling van de leerlingenaantallen en de vanaf schooljaar 2018-2019 te verwachten toekomstige extra vergoeding in verband met het tegen gaan van de werkdruk, gaan we ervan uit dat het huidige personeelsvolume niet voldoende zal zijn om invulling kunnen geven aan de formatie, ook voor de komende jaren. Vandaar dat we vanaf 2018 een kleine groei verwachten van het onderwijzend personeel en de overige medewerkers.

8.2 Meerjarenbegroting

<i>ACTIVA</i>	<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>	<i>2020</i>
VASTE ACTIVA				
Materiële VA	455.316	828.645	1.201.974	1.092.268
TOTAAL VASTE ACTIVA	455.316	828.645	1.201.974	1.092.268
VLOTTENDE ACTIVA	849.794	208.621	92.914	576.009
TOTAAL ACTIVA	1.305.110	1.037.265	1.294.887	1.668.277

<i>PASSIVA</i>	<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>	<i>2020</i>
EIGEN VERMOGEN				
Algemene Reserve	-19.262	-13.871	173.067	552.895
Bestemmingsreserves	137.550	52.000	52.000	52.000
VOORZIENINGEN	324.564	390.516	463.633	459.627
LANGLOPENDE SCHULDEN	41.353	38.920	36.487	34.054
KORTLOPENDE SCHULDEN	820.905	569.700	569.700	569.700
TOTAAL PASSIVA	1.305.110	1.037.265	1.294.887	1.668.277

Staat / Raming van Baten en Lasten

<i>BATEN</i>	<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>	<i>2020</i>
Rijksbijdrage				
Personeel	4.995.475	4.993.713	5.181.298	5.387.725
materieel	766.000	833.522	900.626	934.989
Overige overheidsbijdragen				
personeel	74.799	71.845	62.408	65.471
materieel				
Overige baten				
Personeel	26.937	91.767	91.767	91.767
materieel	193.967	268.657	129.349	55.892
TOTAAL BATEN	6.057.178	6.259.503	6.365.449	6.535.845

<i>LASTEN</i>	<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>	<i>2020</i>
Personeelslasten				
FP scholen	3.931.511	4.272.234	4.264.836	4.296.824
bovenschools	439.596	259.125	318.252	318.252
pers kosten	590.671	418.376	360.295	357.695
Afschrijvingen	95.015	154.171	159.706	129.456
Huisvestingslasten	454.333	481.669	443.281	419.281
Overige lasten	657.186	668.538	632.142	634.509
TOTAAL LASTEN	6.168.312	6.254.113	6.178.511	6.156.017

SALDO BATEN EN LASTEN	-111.134	5.391	186.938	379.828
Saldo financiële Bedrijfsvoering	0	0	0	0
TOTAAL RESULTAAT	-111.134	5.391	186.938	379.828

Voor de raming van 2018 is de goedgekeurde begroting van 2018 gebruikt. In de begroting 2018 is het formatieplan 2017-2018 en 2018-2019 verwerkt. De begrotingen voor 2017 en 2018 zijn gebaseerd op 2016 en op de verwachte ontwikkeling in leerlingaantallen. De meerjarenbegroting is in de vergadering van de Raad van Beheer van 30 mei 2017 goedgekeurd. Deze begroting geeft aan dat wij verwachten de positieve trend te hervinden.

De jaarrekening en het jaarverslag van de stichting OOP over 2014 gaven een situatie aan, waarbij de organisatie inteerde op het eigen vermogen en op haar liquide middelen. De stichting is sindsdien drukdoende geweest de kosten zover mogelijk terug te brengen en beheersbaar te maken. De jaarrekening 2015 laat het positieve resultaat van deze inspanningen zien, in 2016 en 2017 is dit helaas niet gelukt. In 2017 door met name de correctie van de gewichtenregeling aan de inkomstenkant, en de al eerder genoemde incidentele hoge personeelslasten.

In de begroting van 2018 is geen rekening gehouden met de extra middelen werkdrukverlaging die vanaf het schooljaar 2018-2019 beschikbaar komen.

De plannen voor de nieuwbouw van de Venser zorgen ervoor dat de plannen voor groot onderhoud, zoals deze in het meerjarenonderhoudsplan (MJOP) voor deze school zijn opgenomen, komen te vervallen. Gezien de grote omvang van het geplande onderhoud van OBS De Venser/OBS Het Atelier, de nieuwbouw van OBS De Kersenboom en het feit dat de 3 scholen in een nieuw gebouw zijn gevestigd is de huidige onderhoudsvoorziening van voldoende omvang voor OBS De Octopus, OBS De Grote Beer en OBS 't Palet/ BS Noorderbreedte. Dit levert een lagere dotatie aan de onderhoudsvoorziening voor 2017 en 2018 op. De fusie die per 1 augustus 2018 plaats gaat vinden laat zien dat we een kostenbesparing kunnen verwachten. De omvang en het tijdstip van de besparing zijn nog niet vast te stellen en zullen af hangen van welk pad bewandeld wordt. Daarom is de meerjarenbegroting opgesteld alsof er geen sprake zal zijn een fusie of verandering van de samenwerking.

8.3 Rapportage aanwezigheid en werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem

De totale financiële controle van rekeningen en betalingen ligt bij ons administratiekantoor OOG onderwijs en jeugd. Vanuit het bestuurskantoor worden de rekeningen gecontroleerd en ter betaling voorgelegd aan de administrateur van het ondersteuningskantoor. De accountant controleert en de accountants van de beide gemeenten waarin onze scholen staan hebben in het kader van openbaar onderwijs eveneens een controlerende taak.

8.4 Beschrijving van de belangrijkste risico's en onzekerheden

In veel van onze gebouwen is breed ingezet op duurzaamheid. In verschillende gebouwen zijn vooruitstrevende installaties aangelegd. Niet altijd is daarvan duidelijk uitgekristalliseerd hoeveel onderhoud de komende jaren aan die installaties nodig zal zijn. Met name in Noorderbreedte hebben we daar de afgelopen jaren aanzienlijke kosten op moeten maken. Overigens lijkt daar inmiddels een nieuwe balans gevonden te zijn. Vanwege het onvoorspelbare karakter van dat onderhoud, is dit voor de komende jaren te zien als een risicofactor.

Landelijk en ook in onze omgeving hebben we te maken met een tekort aan gekwalificeerde leerkrachten. Op dit moment slagen wij er nog voldoende in om personeel te werven, maar het ligt in de verwachting dat dat ergens in de komende jaren dit onmogelijk zal blijken. Daarmee ontstaan vooral risico's voor de onderwijskwaliteit.

8.5 Rapportage toezichthoudend orgaan

De leden van de Raad van Beheer controleren de directeur-bestuurder en accorderen jaarrekening en jaarverslag na overleg met de accountant. De rapportage is opgenomen in het eerste hoofdstuk van dit jaarverslag.

9 Jaarrekening 2017

9.1 Grondslagen van waardering en resultaatbepaling

De grondslagen voor de jaarrekening zijn gebaseerd op het Burgerlijk Wetboek (Boek 2, titel 9) en de Richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving. De gegevens van dit hoofdstuk zijn ontleend aan "OCW-voorschrift Jaarverslaggeving" voor de sector Primair Onderwijs.

Continuïteit

De jaarrekening en het jaarverslag van de stichting OOP over 2014 gaven een situatie aan, waarbij de organisatie inteerde op het eigen vermogen en op haar liquide middelen. De stichting is sindsdien druk doende geweest de kosten zover mogelijk terug te brengen en beheersbaar te maken. De jaarrekening 2015 liet het positieve resultaat van deze inspanningen zien, in 2016 en 2017 is dit niet gelukt. De begroting voor de komende jaren geeft een licht positief resultaat waarin weinig ruimte is voor financiële tegenvallers. Ook de buffer in de vrije reserve is door de negatieve exploitatieresultaten van de afgelopen jaren, beperkt. De voorbereiding voor de fusie per 1 augustus 2018 geeft aan dat we een kostenbesparing kunnen verwachten. De omvang van de besparing is nog niet vast te stellen en zal afhangen van welk pad bewandeld wordt. Indien de fusievoordelen uiteindelijk niet gerealiseerd kunnen worden zijn de gemeenten verantwoordelijk voor de continuïteit van het openbaar onderwijs in de regio.

Op basis van de verwachte fusie of samenwerking en de eventuele steun van de gemeenten zijn de gehanteerde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling gebaseerd op continuïteit van de stichting.

Waardering van de activa en de passiva

Activa en passiva zijn opgenomen tegen nominale waarde tenzij hieronder anders vermeld.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingprijs vermindert met de afschrijvingen. De afschrijvingen vinden lineair en naar de vastgestelde periode plaats op basis van de verwachte economische levensduur. Hiervoor worden de volgende termijnen onderscheiden:

ICT /Hard- en software:	4 - 10 jaar
Leermiddelen:	9 jaar
Meubilair:	15 – 20 jaar
Overige inventaris:	5 - 20 jaar

Voor de ondergrens van activeren wordt €500 gehanteerd.

Vlottende activa

De vlottende activa worden gewaardeerd tegen nominale waarde, eventueel onder aftrek van een noodzakelijk geachte voorziening voor het risico van oninbaarheid.

Reserves

De algemene reserve wordt gevormd door de cumulatieve overschotten c.q. tekorten op de exploitatierekening. Het saldo is vrij besteedbaar.

De Reserve Passend onderwijs is gevormd uit de extra gelden van het SWV Amsterdam-Diemen, die bovenop de €125 (t/m 31 juli 2017) en €128 (per 1 augustus 2017) voor basisondersteuning zijn verstrekt, maar nog niet zijn besteed.

De bestemmingsreserve privaat wordt gevormd door gelden van ouders en de daaruit gefinancierde uitgaven. Het gaat daarbij om de ouderbijdragen en bijdragen voor schoolreisjes, schoolkamp en TSO. Deze gelden worden de meeste scholen beheerd door de Ouderraad en TSO-organisatie.

Het bestemmingsfonds Passend Onderwijs is gevormd uit de extra gelden van het SWV Amstelronde, die bovenop de €125 (t/m 31 juli 2017) en €189,20 (per 1 augustus 2017) voor basisondersteuning zijn verstrekt, maar nog niet zijn besteed.

Pensioenen

De stichting heeft een pensioenregeling. De regeling wordt gefinancierd door afdrachten aan het bedrijfstakpensioenfonds. De pensioenverplichtingen worden gewaardeerd volgens de "verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering". In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als last in de staat van baten en lasten verantwoord. Aan de hand van de uitvoeringsovereenkomst wordt beoordeeld of en zo ja welke verplichtingen naast de betaling van de jaarlijkse aan de pensioenuitvoerder verschuldigde premie op balansdatum bestaan. Deze additionele

verplichtingen, waaronder eventuele verplichtingen uit herstelplannen van de pensioenuitvoerder, leiden tot lasten voor de stichting en worden in de balans opgenomen in een voorziening.

De stichting OOP heeft de pensioenen ondergebracht bij de Stichting Pensioenfonds ABP (het bedrijfstakpensioenfonds voor overheid en onderwijs). Daarbij worden de opgebouwde aanspraken steeds in het betreffende kalenderjaar gefinancierd door middel van kostendekkende premiebetalingen. De dekkingsgraad van het betrokken bedrijfstakpensioenfonds bedraagt ultimo 2017 volgens opgave van het fonds 104,4%. Op basis van de uitvoeringsovereenkomst heeft de Stichting geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen anders dan de toekomstige premies.

Voorzieningen

Voorzieningen worden in de balans opgenomen voor concrete risico's, verplichtingen of te verwachte verliezen, die op de balansdatum bekend zijn maar waarvan de omvang onzeker is, en voor kostenegalisatie. Aan voorzieningen wordt gedoteerd ten laste van de staat van baten en lasten en de werkelijke kosten worden rechtstreeks ten laste van deze voorzieningen gebracht.

De dotatie aan de voorziening groot onderhoud geschiedt aan de hand van het meerjaren-onderhoudsplan (MJOP).

Een Voorziening voor Duurzame Inzetbaarheid is niet opgenomen, omdat er geen afspraken met personeelsleden zijn gemaakt en er dus geen concrete verplichting bestaat.

Langlopende schulden

De langlopende schulden worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Kortlopende schulden

De overlopende passiva betreffen vooruit ontvangen bedragen die aan opvolgende perioden worden toegerekend, en nog te betalen bedragen.

Resultaatbepaling

Baten en lasten

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben en worden gesplitst over de scholen waarop zij betrekking hebben.

De bovenschools gemaakte kosten worden gedekt door ABB gelden en rente-inkomsten. Het restant wordt gedekt door een verhoudingsgewijze bijdrage uit het PAMB-budget (Personeel en Arbeidsmarkt Beleid-budget) van de scholen.

Resultaatbestemming

Het exploitatieresultaat wordt gemuteerd op de algemene reserve.

Het resultaat dat ontstaat door het niet volledig besteden van de extra bijdragen van het Samenwerkingsverband Amsterdam-Diemen wordt gemuteerd op de bestemmingsreserve Passend Onderwijs Amsterdam-Diemen.

Het resultaat dat ontstaat door meer of minder uitgaven van de bijdragen van ouders wordt gemuteerd op de bestemmingsreserve privaat.

Het resultaat dat ontstaat door het niet volledig besteden van de extra bijdragen van het Samenwerkingsverband Amstelronde wordt gemuteerd op het bestemmingsfonds Passend Onderwijs Amstelronde.

Toelichting kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Bij de indirecte methode wordt het resultaat als basis genomen.

Dit overzicht geeft weer waaraan de in de verslagperiode beschikbaar gekomen gelden zijn besteed.

In samenhang met de balans en de staat van baten en lasten moet het kasstroomoverzicht bijdragen aan het inzicht in de financiering, de liquiditeit, de solvabiliteit en het vermogen van de instelling om geldstromen te genereren.

9.2 Balans per 31 december 2017

	31 december 2017	31 december 2016
	EUR	EUR
1 Activa		
Vaste activa		
1.2 Materiële vaste activa	<u>455.316</u>	<u>445.328</u>
	455.316	445.328
Viottende activa		
1.5 Vorderingen	362.851	420.771
1.7 Liquide middelen	<u>486.943</u>	<u>578.553</u>
	849.794	999.324
TOTAAL ACTIVA	<u><u>1.305.110</u></u>	<u><u>1.444.652</u></u>
	31 december 2017	31 december 2016
	EUR	EUR
2 Passiva		
2.1 Eigen vermogen	118.288	229.422
2.2 Voorzieningen	324.564	265.751
2.3 Langlopende schulden	41.353	43.786
2.4 Kortlopende schulden	<u>820.905</u>	<u>905.693</u>
TOTAAL PASSIVA	<u><u>1.305.110</u></u>	<u><u>1.444.652</u></u>

9.3 Staat van baten en lasten over 2017

	Begroting		
	2017	2017	2016
	EUR	EUR	EUR
Baten			
3.1 Rijksbijdragen	5.761.475	5.531.907	5.471.799
3.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies	74.799	79.532	87.148
3.5 Overige baten	220.904	329.471	320.891
Totaal baten	6.057.178	5.940.909	5.879.838
Lasten			
4.1 Personeelslasten	4.961.778	4.724.391	4.721.589
4.2 Afschrijvingen	95.015	107.218	92.292
4.3 Huisvestingslasten	454.333	443.623	469.683
4.4 Overige lasten	657.186	663.198	655.625
Totaal lasten	6.168.312	5.938.430	5.939.189
Saldo baten en lasten	-111.134	2.479	-59.351
5 Financiële baten	0	0	281
Totaal resultaat	-111.134	2.479	-59.070

9.4 KASSTROOMOVERZICHT OVER 2017

	2017 EUR	2016 EUR
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Saldo baten en lasten	-111.134	-59.351
<i>Aanpassingen voor:</i>		
Afschrijvingen	95.015	92.292
Mutaties voorzieningen	58.813	67.834
<i>Verandering in vlottende middelen</i>		
Vorderingen	57.920	-50.913
Schulden	-84.788	221.706
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	15.826	271.568
Ontvangen interest	0	281
Kasstroom uit operationele activiteiten	15.826	271.849
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings materiële vaste activa	105.004	101.209
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-105.004	-101.209
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Nieuw opgenomen leningen	0	0
Aflossingen	-2.433	-2.433
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	-2.433	-2.433
Mutatie liquide middelen	-91.610	168.207
<u>Het verloop van de geldmiddelen is als volgt:</u>		
Stand per 1 januari	578.553	410.346
Stand per 31 december	486.943	578.553
Mutatie boekjaar	-91.610	168.207

Toelichting op de onderscheiden posten van de balans

9.4 Toelichting op de onderscheiden posten van de balans

1.2 Materiële vaste activa

Inventaris en apparatuur

1.2.2

EUR

Stand per 1 januari 2017

Verkrijgingsprijs	2.347.184
Cum. Afschrijvingen	1.901.857
Boekwaarde	445.328

Mutaties

Investeringen	105.004
Afschrijvingskosten	95.015
Saldo	9.988

Stand per 31 december 2017

Verkrijgingsprijs	2.452.188
Cum. Afschrijvingen	1.996.872
Boekwaarde	455.316

1.5 Vorderingen

		31-12-2017	31-12-2016
		EUR	EUR
1.5.1	Debiteuren	19.373	2.167
1.5.2	OCW	225.522	276.935
1.5.6	Overige overheden	17.222	39.634
1.5.7	Overige vorderingen	80.971	86.334
1.5.8	Overlopende activa	19.763	15.701
	Totaal vorderingen	362.851	420.771
	Overige vorderingen		
1.5.7.1	Personeel	0	0
1.5.7.2	Overige	80.971	86.334
	Overige vorderingen	80.971	86.334
	Overlopende activa		
1.5.8.1	Vooruitbetaalde kosten	19.763	15.342
1.5.8.3	Overige overlopende activa	0	359
	Overlopende activa	19.763	15.701

1.7 Liquide middelen

		31-12-2017	31-12-2016
		EUR	EUR
1.7.1	Kasmiddelen	1.420	1.420
1.7.2	Tegoeden op bank- en girorekeningen	485.523	577.133
	Totaal liquide middelen	486.943	578.553

De liquide middelen staan ter vrije beschikking.

2.1 Eigen vermogen

	Saldo 1-1-2017	Bestemming resultaat	Overige mutaties	Saldo 31-12-2017
	EUR	EUR	EUR	EUR
2.1.1 Algemene reserves	91.768	-111.030	0	-19.262
2.1.3 Bestemmingsreserves	136.090	7.118	0	143.208
Bestemmingsfonds	1.564	-7.222		-5.658
Eigen vermogen	229.422	-111.134	0	118.288
Bestemmingsreserves				
Reserve Passend Onderwijs Amsterdam-Diemen	94.591	6.200	0	100.791
Reserve privaat	41.499	918	0	42.417
Bestemmingsreserves	136.090	7.118	0	143.208
Bestemmingsfonds				
Fonds Passend Onderwijs Amstelronde	1.564	-7.222	0	-5.658

De Reserve Passend onderwijs is gevormd uit de extra gelden van het SWV Amsterdam-Diemen, die bovenop basisondersteuning zijn verstrekt, maar nog niet zijn besteed.

De Reserve privaat geeft het vermogen weer, dat is opgebouwd uit gelden van ouders.

Het bestemmingsfonds Passend Onderwijs is gevormd uit de extra gelden van het SWV Amstelronde, die zijn verstrekt, maar nog niet zijn besteed.

2.2 Voorzieningen

	Saldo 1-1-2017	Dotaties 2017	Onttrekking 2017	Saldo 31-12-2017
	EUR	EUR	EUR	EUR
2.2.1 Personeelsvoorzieningen	42.193	11.574	8.520	45.247
2.2.3 Overige voorzieningen	223.558	81.401	25.641	279.317
Voorzieningen	265.751	92.975	34.161	324.564

Onder de overige voorzieningen is de voorziening groot onderhoud opgenomen.

De voorziening onderhoud is gebaseerd op een meerjarige onderhoudsvisie en heeft in belangrijke mate een langlopend karakter.

<u>Looptijd voorzieningen</u>	Kortlopend deel < 1 jr	Langlopend deel > 1 jr	Totaal
2.2.1 Personeelsvoorzieningen	8.035	37.212	45.247
2.2.3 Overige voorzieningen	47.400	231.917	279.317
Voorzieningen	55.435	269.129	324.564

2.3 Langlopende schulden

	Saldo 1-1-2017 EUR	Aflossingen 2017 EUR	Saldo 31-12-2017 EUR	Looptijd > 1 jr EUR	Looptijd > 5 jaar EUR
2.3.5 Overige langlopende schulden	43.786	2.433	41.353	38.921	29.192
Langlopende schulden	43.786	2.433	41.353	38.921	29.192

Dit betreft een lening van de Gemeente Diemen ter financiering van zonnepanelen. De lening heeft een looptijd van 20 jaar en is rentevrij door de gemeente verstrekt in het kader van een duurzaamheidsprogramma van de gemeente.

2.4 Kortlopende schulden

	31-12-2017 EUR	31-12-2016 EUR
2.4.3 Crediteuren	57.194	45.060
2.4.4 OCW	0	0
2.4.7 Belastingen en premies sociale verzekeringen	219.143	238.951
2.4.8 Schulden ter zake van pensioenen	58.372	46.361
2.4.9 Overige kortlopende schulden	309.773	395.048
2.4.10 Overlopende passiva	176.423	180.273
Kortlopende schulden	820.905	905.693
Belastingen en premies sociale verzekeringen		
2.4.7.1 Loonheffing	193.983	178.740
2.4.7.3 Premies sociale verzekering	25.159	60.211
Belastingen en premies sociale verzekeringen	219.143	238.951
Overlopende passiva		
2.4.10.5 Vakantiegeld	147.469	145.994
2.4.10.6 Accountants- en administratiekosten	7.411	15.000
Overige Overlopende passiva	21.543	19.279
	176.423	180.273

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Voor de zonnepanelen van De Noorderbreedte is aan de Coöperatie Spirit Primair U.A. een subsidie toegekend door de Rijksdienst van Ondernemend Nederland voor de categorie Zon in fase 4 van de subsidieregeling SDE. Deze subsidie heeft een looptijd van 1 oktober 2014 tot en met 30 september 2029. In deze periode zal maximaal €66 x 772,650 Mwh= €50.995 uitgekeerd worden aan de coöperatie. De stichtingen OOP en Spirit hebben beiden een 50% aandeel in deze coöperatie.

In deze jaarrekening is geen voorziening voor Duurzame Inzetbaarheid opgenomen, omdat hieromtrent geen afspraken met personeelsleden zijn gemaakt.

Model G Verantwoording subsidies

Overzicht geormerkte subsidies OCW (RJ 660, model G)

G.2. Verantwoording van subsidies met verrekeningclausule (regeling Ros art. 13 lid2 sub b)

G2.A. aflopend per ultimo verslagjaar NVT

G2.B. doorlopend tot in een volgend verslagjaar NVT

9.5 Toelichting op de onderscheiden posten van de staat van baten en lasten

BATEN

Overheidsbijdragen

	2017	2016
	EUR	EUR
3.1 Rijksbijdragen		
3.1.1 Rijksbijdragen OCW	5.249.180	4.992.254
3.1.2 Niet-geoormerkte subsidies OCW	191.207	221.651
3.1.4 Ontvangen doorbetalingen Rijksbijdrage SWV	321.088	257.894
Rijksbijdragen OCW	<u>5.761.475</u>	<u>5.471.799</u>
3.2 Overige overheidsbijdragen en - subsidies		
3.2.2 Overige overheidsbijdragen en - subsidies	74.799	87.148
Overige overheidsbijdragen en -subsidies	<u>74.799</u>	<u>87.148</u>
3.5 Overige baten		
3.5.1 Verhuur	47.875	39.366
3.5.2 Detachering personeel	27.363	20.433
3.5.5 Ouderbijdrage	103.858	125.872
3.5.6 Overige	41.808	135.220
Overige baten	<u>220.904</u>	<u>320.891</u>

LASTEN

	2017	2016
	EUR	EUR
4.1 Personeelslasten		
4.1.1 Lonen en salarissen	4.724.163	4.534.996
4.1.2 Overige personele lasten	590.672	474.502
4.1.3 Af: uitkeringen	353.057	287.909
Personeelslasten	4.961.778	4.721.589
Lonen en salarissen		
4.1.1.1 Bruto lonen en salarissen	4.055.839	3.689.313
4.1.1.2 Sociale lasten	329.306	451.306
4.1.1.3 Pensioenpremies	339.018	394.377
4.1.1 Lonen en salarissen	4.724.163	4.534.996
Overige personele lasten		
4.1.2.1 Dotaties personele voorzieningen	11.574	8.824
4.1.2.2 Personeel niet in loondienst	399.700	323.760
4.1.2.3 Overig	179.398	141.918
Overige personele lasten	590.672	474.502
4.2 Afschrijvingen		
4.2.2 Materiële vaste activa	95.015	92.292
Afschrijvingen	95.015	92.292
4.3 Huisvestingslasten		
4.3.1 Huur	27.120	29.359
4.3.3 Onderhoud	77.470	90.993
4.3.4 Energie en water	59.668	55.847
4.3.5 Schoonmaakkosten	127.784	149.362
4.3.6 Heffingen	5.846	1.495
4.3.8 Dotatie overige onderhoudsvoorzieningen	81.401	90.000
4.3.7 Overige	75.044	52.627
Totaal huisvestingslasten	454.333	469.683
4.4 Overige lasten		
4.4.1 Administratie- en beheerslasten	323.059	277.177
4.4.2 Inventaris, apparatuur en leermiddelen	334.126	378.448
Totaal overige lasten	657.185	655.625
Specificatie honorarium		
4.4.1.1 Onderzoek jaarrekening	17.141	14.150
Advies	0	12.100
	17.141	26.250

5 Financiële baten en lasten

	2017	2016
	EUR	EUR
5.1 Rentebaten	0	281
Financiële baten en lasten	0	281

6 Voorstel resultaatbestemming

Het exploitatieresultaat volgens de staat van baten en lasten over 2017 bedraagt €111.134 negatief
Het resultaat:

Algemene reserve	-111.030
Reserve Passend Onderwijs Amsterdam-Diemen	6.200
Fonds Passend Onderwijs Amstelronde	-7.222
Reserve privaat	918
	<u>-111.134</u>

7 Gebeurtenissen na balansdatum

Op 1 augustus 2018 zal de stichting gaan fuseren met de stichting Spiritbasischolen. De nieuwe naam van de gefuseerde stichting zal worden **Florente** basisscholen.

9.6 Verplichte toelichting

Overzicht verbonden partijen

Naam	Juridische vorm	Statutaire zetel	Code act.	Eigen Vermogen 31 dec 17	Exploitatie Saldo 2017	Omzet 2017	Verklaring art 2:403 BW ja/nee	Deelname	Consolidatie ja/nee
Coöperatie Spirit Primair U.A.	Coöperatie U.A.	Diemen		0	0	0	nvt	50%	nee

9.7 Wet Normering bezoldiging topfunctionarissen

Leidinggevende topfunctionarissen	A.D. Bains	
	2017	2016
<i>Bedragen x €1</i>		
Functiegegevens	Directeur-bestuurder	Directeur-bestuurder
Duur dienstverband	1-8-1999	1-8-1999
Omvang dienstverband in 2017 (in fte)	1,0	1,0
Gewezen topfunctionaris?	nee	nee
(fictieve) dienstbetrekking?	nee	nee
Bezoldiging	€0	€0
Beloning	€92.924	€89.296
Belastbare onkostenvergoedingen	€0	€102
Beloningen betaalbaar op termijn	€14.483	€12.044
Totaal bezoldiging	€107.406	€101.442
Toepasselijk WNT-maximum	€118.000	€117.000

Toezichthoudende topfunctionarissen	W. Varkevisser	
	2017	2016
<i>Bedragen x €1</i>		
Functiegegevens	Voorzitter	
Bezoldiging	€	€
Beloning	€1.688	€2.042
Belastbare onkostenvergoedingen	€	€
Beloningen betaalbaar op termijn	€	€
Totaal bezoldiging	€1.688	€2.042
Toepasselijk WNT-maximum	€17.700	€17.550

Toezichthoudende topfunctionarissen	K. van Noort		R. Tjin-Tham-Sjin	
	2017	2016	2017	2016
<i>Bedragen x €1</i>				
Functiegegevens	Toezichthouder		Toezichthouder	
Bezoldiging	€	€	€	€
Beloning	€1.125	€1.361	€1.125	€1.200
Belastbare onkostenvergoedingen	€	€	€	€
Beloningen betaalbaar op termijn	€	€	€	€
Totaal bezoldiging	€1.125	€1.361	€1.125	€1.200
Toepasselijk WNT- maximum	€11.800	€11.700	€11.800	€11.700

Toezichthoudende topfunctionarissen	M. Bruins		H. Castillion	
	2017	2016	2017	2016
<i>Bedragen x €1</i>				
Functiegegevens	Toezichthouder		Toezichthouder	
Bezoldiging	€	€	€	€
Beloning	€1.125	€1.200	€1.125	€1.200
Belastbare onkostenvergoedingen	€	€	€	€
Beloningen betaalbaar op termijn	€	€	€	€
Totaal bezoldiging	€1.125	€1.200	€1.125	€1.200
Toepasselijk WNT- maximum	€11.800	€11.700	€11.800	€11.700

9.8 Overige gegevens

10 Controleverklaring

Aan de raad van beheer en
de directeur-bestuurder van
Stichting Openbaar Onderwijs Primair
Kriekenoord 13
1111 PT Diemen

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2017

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2017 van Stichting Openbaar Onderwijs Primair te Diemen gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- Geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Openbaar Onderwijs Primair op 31 december 2017 en van het resultaat over 2017 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2017 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1. Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2017.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2017;
2. de staat van baten en lasten over 2017; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2017. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Openbaar Onderwijs Primair, zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf 2.2.2. Bestuursverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2017 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf 2.2.2. Bestuursverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2017 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De directeur-bestuurder is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de overige OCW wet- en regelgeving.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de directeur-bestuurder en de raad van beheer voor de jaarrekening

De directeur-bestuurder is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. De directeur-bestuurder is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen. In dit kader is de directeur-bestuurder tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de directeur-bestuurder noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de directeur-bestuurder afwegen of de stichting in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet de directeur-bestuurder de jaarrekeningopmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de directeur-bestuurder het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De directeur-bestuurder moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten toelichten in de jaarrekening.

De raad van beheer is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht, dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Amsterdam, 22 juni 2018

Horlings Accountants & Belastingadviseurs B.V.

Was getekend

Mevrouw C. Rabe
Registeraccountant

Bijlage bij de controleverklaring:

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2017, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de directeur-bestuurder en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door de directeur-bestuurder gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

11 Gegevens over de rechtspersoon

Bestuursnummer 41478
Naam instelling Stichting Openbaar Onderwijs Primair

Adres Kriekenoord 13
Postadres 1111 PT
Postcode / Plaats Diemen
Telefoon 020-6952135
Fax geen
E-mail a.bains@openbaaronderwijsprimair.nl
Internetsite www.openbaaronderwijsprimair.nl

Contactpersoon D. Clement
Telefoon 020-6400982
Fax 020-4535265
E-mail d.clement@oog.nl

Brin	Naam	Sector
08EW	OBS De Octopus	PO
08GE	OBS De Grote Beer	PO
10BA	OBS Het Atelier	PO
10BA01	BS De Kersenboom	PO
23EL	OBS 't Palet	PO

Diemen, 18 mei 2018

A. Bains _____
Directeur-bestuurder

W. Varkevisser _____
Voorzitter RvB

K. van Noort _____

R. Tjin-Tham-Sjin _____

M. Bruins _____

H. Castillion _____